

DE (O)SYNLIGA KVINNORNA

EN LITTERATURÖVERSIKT OM HUR
KVINNORS KRIMINELLA KARRIÄRER
UPPHÖR

ENDRINA KRASNIQI
JANICA SINI SYRJÄLÄ

DE (O)SYNLIGA KVINNORNA

EN LITTERATURÖVERSIKT OM HUR KVINNORS KRIMINELLA KARRIÄRER UPPHÖR

ENDRINA KRASNIQI
JANICA SINI SYRJÄLÄ

Krasniqi, E. & Syrjälä, J-S. De (o)synliga kvinnorna. En litteraturöversikt om varför kvinnor upphör med att begå. *Examensarbete i kriminologi 15/30 högskolepoäng*. Malmö universitet: Fakulteten för hälsa och samhälle, institutionen för kriminologi, 2020.

Abstrakt

Syftet med denna litteraturöversikt är att sammanställa och granska tidigare forskning, gällande vilka olika vändpunkter som resulterar i att kriminella kvinnor väljer att sluta begå brott (desistance). Laub & Sampson talar om hur äktenskap, anställning, fängelse eller tjänstgöring inom militären är vanliga faktorer som benämns påverka individer på olika sätt. Dessa faktorer påverkar individer olika mycket, vilket kan leda till att individen väljer att avsluta sin kriminella karriär. Men det finns även vändpunkter som kan påverka en individs livsbana, bland personer som inte är kriminella genom att olika faktorer påverkar livet på olika sätt och leder till att nya livsbanor bildas under livets gång. Andra faktorer som har en påverkan på individers vändpunkter, är mognadsprocesser. Det innebär att individer vid olika åldrar kommer att ta olika val i sina liv, vilket också påverkar individers livsbanor på olika sätt. Resultatet som har framkommit i litteraturöversikten är att det som påverkar kvinnors olika vändpunkter i livet är de sociala faktorerna, till exempel socialt stöd eller socialt nätverk, fängelse, vilka identiteter kvinnorna identifierar sig med, barn, ålder samt vilket bostadsområde kvinnorna bor i. Slutsatserna vi kan dra utav vår litteraturöversikt, är att de faktorer som har störst påverkan på kvinnors desistance, är vilken identitet kvinnorna identifierar sig med, deras barn och moderskap. Dessa tre faktorer var även viktiga hos kvinnor som inte hade några kriminella karriärer.

Nyckelord: Desistance, identitet, kriminella karriärer, kvinnor, litteraturöversikt, moderskap, mognadsprocess, vändpunkter, ålder.

THE (IN) VISIBLE WOMEN

A LITERATURE REVIEW ABOUT HOW WOMENS CRIMINAL CAREERS ARE ENDED

ENDRINA KRASNIQI
JANICA SINI SYRJÄLÄ

Krasniqi, E. & Syrjälä, J-S. Title. Subtitle. *Degree project in criminology 15/30 högskolepoäng*. Malmö University: Faculty of Health and Society, Department of criminology, 2020.

Abstract

The purpose of this literature review is to investigate which different turning points that have criminal women finalizing their criminal careers as a result, either consciously or subconsciously. Laob and Samson are talking about marriage, employment, prison or military duty affecting individuals in different ways. Depending on which of these factors that is the most influential for the individual, the individual can choose to make the decision to take desistance from their criminal career. But there are also general turning points that are influencing an individual's life path. This means that there are individuals that do not have a criminal career that are influenced by different factors in their lives and the results are that new life paths are created. Other factors that have an impact on individuals different turning points are maturation processes which is a thing that Rocque talks about. This means that individuals are going to make different choices at different ages that is going to have an impact on their life paths. The result we got from our literature review is that it is social factors that influence womens different turning points in life, for example social support, social network, prison, identity/modern identity, children, age and housing area. The conclusion of our studies is that the most important factor on womens desistance from criminal careers is identity, children and motherhood. But identity, children and motherhood is also three big factors for women without a criminal past.

Keywords: Age, criminal careers, desistance, identity, literature review, maturation process, motherhood, turning points, women.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	4-5
1.1 Syfte	5
1.2 Frågeställning	5
2. BAKGRUND	5
2.1 Tidigare forskning om vändpunkter	5-6
2.2 Generella vändpunkter	7-8
3. TEORI	8
3.1 Age graded theory of informal social control	9-11
3.2 Marunas identitetsteori	11-12
4. METOD	12
4.1 Urval	12-13
4.2 Insamling av data	13
4.3 Sökning i databaser	13-15
4.4 Analys och tolkning av data	15
4.5 Etiska aspekter	15-16
5. RESULTAT	16
5.1 Sociala nätverk, sociala band och socialt stöd	16-17
5.2 Fängelse	17-18
5.2.1 Barn och moderskap	18-19
5.2.2 Ålder	19
5.2.3 Identitet/modersidentitet	19-20
5.2.4 Bostadsområde	21
6. DISKUSSION	21
6.1 Resultat diskussion	21-26
6.2 Metod diskussion	26-27
7. SLUTSATS	27-28
8. REFERENSLISTA	29-33
9. BILAGOR	34-43

1. INLEDNING

Vart femte person som misstänks för brott är kvinna (Brottsförebygganderådet 2008), varav brottsutvecklingen över andelen misstänkta kvinnor i Sverige har uppvisat en ökning med 138 procent under perioden 1975-2007 (Brottsförebygganderådet 2008). Detta i samband med att även andra länders brottsutveckling bland kvinnor har följt liknande trend, som uppvisat en ökning med 2,7 % under perioden 2004–2013 (Heiskanen & Lietonen 2016). Trots denna utveckling över tid finns det ett ökat behov av att belysa kvinnors brottslighet inom kriminologisk forskning (Andersson 2013), främst vad gäller kvinnors avslut av kriminella karriärer (Leverentz 2006; Nilsson & Estrada 2009). Utifrån den befintliga forskningen om kvinnors kriminella karriärer kan den kriminella karriären inledas tidigt i tonåren, med åtföljt av antingen ett tidigt avbrott i kriminella karriären eller av en karriär som består av nästan ingen brottsaktivitet längs med åldern (Andersson 2013; Cauffman 2008). Sedan finns det karriärer som betecknas vara långvarigare och mångfacetterade, eller karriärer som inleds i vuxen ålder för att följa en fortsättningsvis hög nivå av brottsaktiviteter upp i åldern (Andersson 2013).

Kriminella karriärer kan därmed beskrivas bestå av olika dimensioner som omfattar tidpunkten då individen börjar begå brott (*onset*), kontinuiteten av brottslighet (*persistence*), nivån av brottsfrekvensen (*escalation*) och individens upphörande av brottsliga aktiviteter (*desistance*) (Piquero m.fl. 2007). Kunskapen om respektive dimension varierar däremot, varav avslutet av individers kriminella karriärer har undersökts i en lägre utsträckning (Andersson m.fl. 2012; Carlsson 2014; Farrington 2005; Laub & Sampson, 2003; Levander 2013; Nilsson & Estrada 2009; Piquero et al, 2007). Utifrån de kunskapsläge som finns om individers avslut av kriminella karriärer beskrivs avslutet vara en del av en process snarare än ett resultat av en enda händelse. Detta beror på att det under processen finns en potentiell risk för återfall för brott (Maruna, 2001; Giordano et al., 2002). För kvinnor har detta visat sig vara kopplat till tidpunkten i livet som de har begått sitt första brott samt allvarligheten av det senaste brottet som har begåtts (Benda 2005; Covington & Bloom 2004). Hur kvinnor reagerar på fängelsestraff samt tar ställning till faktorer som berör missbruk, trauma, mental ohälsa och föräldraansvar påverkar risken för återfall i brott. Det skiljer sig åt för den manliga kriminella populationerna, hur de reagerar och tar ställning till dessa olika faktorer (a.a.).

Återfalls statistiken av Brottsförebygganderådet (2020) visar att andelen återfall i brott inom loppet av tre år bland kvinnor, ökade från 18-29 procent mellan perioden 2013-2016 (Brottsförebygganderådet 2020). Liknande utveckling uppvisades även i USA över andelen återfall i allvarligt brott mellan perioden 2005–2008, som visar att 62,9 procent begick brott (Durose m.fl. 2014). Detta resultat har jämförts med statistiken över andelen återfall i allvarligt brott mellan perioden 1994–1997, som visade att 57,2 procent kvinnor återfallit i allvarligt brott. Detta visar en ökning med 4,7 procent (a.a.). Ur ett brottsförebyggande syfte kan det därmed vara viktigt att identifiera de faktorer som påverkar upphörandet av kriminella karriärer bland kvinnor, för att förhindra att kvinnor återfaller i brott. Eftersom även empiri och teori om avslut av kriminella karriärer främst är baserade på män (Andersson 2013; Rodermond m.fl. 2016). Det gör att det inte går att säkerställa att de faktorer som påverkar mäns avslut av kriminella karriärer, även är de faktorer som påverkar kvinnors avslut av kriminella karriärer. Det är

därmed tänkt att denna forskningsöversikt ska bidra med att belysa de faktorer som påverkar kvinnors desistance.

1.1 Syfte

Syftet med vår forskningsöversikt är att bidra med fördjupad forskningsbaserad kunskap om kvinnors avslut i kriminalitet. Detta genom att undersöka vilka faktorer som påverkar kvinnors avslut av kriminella karriärer genom en litteraturöversikt.

1.2 Frågeställning

Vilka faktorer påverkar kvinnors avslut av kriminella karriärer?

2. BAKGRUND

Inom kriminologin har det inte utvecklats en tydlig eller enhetlig definition av begreppet desistance (Bushway m.fl. 2001). Men de definitioner som förekommit vid forskning om avslut av kriminella karriärer är att desistance definierats som att frivilligt sluta involvera sig i allvarliga brottsliga aktiviteter (a.a.). En annan definition av begreppet beskrivs också genom att det uppstår en avsaknad av brotts handlingar i individens liv (Laub & Sampson 2003). Detta kan förklaras bero på att individen gör ett aktivt val (human agency) av att sluta begå brott. Det kan också vara att avslutet sker utan att det funnits en medveten målsättning av att sluta begå brott (desistance by default) och att individen i efterhand därmed upptäckt att hen avslutat sin kriminella karriär på grund av en vändpunkt (a.a.). En annan synvinkel gällande desistance är att avslutet beskrivs ske i en process snarare än ett resultat av en enda händelse (Carlsson 2014; Laub & Sampson 2003). Därmed behöver inte vändpunkter enbart innebära en ändrad riktning i individens livsbana, men även en förändring i individens självbild och motivation som vidare leder till avståndstagande från den kriminella karriären (Carlsson 2014). I vilken ordning som detta sker i finns det ännu oklarheter kring (Laub & Sampson 2003).

Eftersom mycket utav den forskning som finns tillgängligt om vändpunkter i relation till individers avslut av kriminella karriärer är baserade på manliga populationer (Andersson 2013; Rodermond m.fl. 2016) kommer den tidigare forskningen att mestadels omfatta kunskap om vändpunkter bland män. Detta innebär att resultat från tidigare forskning om främst män kommer att jämföras och diskuteras i relation till de resultat som kommer att genereras från de systematiska sökningarna om faktorer som påverkar kvinnors avslut av kriminella karriärer. Även tidigare forskning om generella vändpunkter bland populationer som inte är kriminella kommer också att presenteras för att det ska kunna dra fler kritiska slutsatser gällande de faktorer som påverkar kvinnors avslut av kriminella karriärer.

2.1 Tidigare forskning om vändpunkter

Tjänstgöring inom militären kan bidra till avståndstagande från kriminalitet genom att det bidrar till strukturerade rutinaktiviteter och pro sociala nätverk (Laub & Sampson 2003). Militärtjänst bidrar även till avståndstagande från kriminalitet genom att militärtjänst leder till plötsliga förändringar i livsomständigheter bland män, snarare än specifika förändringar i beteende (Brontz & Wilson 1946). Men eftersom det även finns en risk för att man blir

utsatt för skador eller trauma kan denna vändpunkt även bidra till att försvåra avbrytandet av den kriminella livsstilen. Detta eftersom det kan bidra till att försvåra andra delar av ens liv och påverka relationer (Laub & Sampson 2003). I andra studier har militärtjänst även bidragit till ökad kontakt med rättsväsendet (Lindo and Stoecker 2014; Wright, Carter & Cullen 2005). Den positiva effekten av militärtjänst har visat sig vara starkare kopplat till icke-våldsamma brottsaktiviteter jämfört med våldsamma brottsaktiviteter (Teachman & Tedrow 2007). Men det finns även en studie av Van Schellen m.fl. (2012) som visar att militärtjänst inte har någon kausal påverkan på straffrättsligt fällande (Van Schellen m.fl. 2012).

Äktenskap är en utav de vändpunkter som bland annat Sampson & Laub (1993) diskuterat som stärker individens sociala band och relationer till både omgivningen och samhället (Sampson & Laub 1993). Detta genom de sociala band och relationer individen bildar är av pro social natur. Därmed fungerar inte enbart själva äktenskapet som en ensam vändpunkt utan själva kvalitén av relationen är det som påverkar individen. På det sättet kan en kärleksrelation bidra till att motivation för att avsluta sin kriminella karriär bildas hos individen som lever i en kriminell livsstil. Detta genom att nya livsmål och ändringar i beteende uppstår (Giordano m.fl. 2007; Farrall 2005; Maruna 2001). Det beror på att individen skapar en förbindelse med en annan person samt bildar nya rutiner och sociala nätverk (McGloin m.fl. 2011). Det vill säga desto mer kärleksrelationen samt de förändringar som det bidrar med betyder för individen desto mer ökar motivationen till att avhålla sig från att begå brott, eftersom individen ifråga överväger konsekvenserna av att förlora det hen etablerat (Sampson & Laub 1993). Däremot har denna vändpunkt främst visat sig ha en betydande påverkan på mäns avslut av kriminella karriärer (a.a.). Genom att kvinnan har visat sig ha en betydelsefull påverkan på mäns avståndstagande av brottsliga aktiviteter. Denna vändpunkt har uppvisat en mindre positiv påverkan på kvinnor då äktenskap eller partnerrelation snarare påbörjat den kriminella karriären bland kvinnor (Leverentz 2006; McIvor m.fl. 2004).

Föräldraskap är en vändpunkt som visat sig ha effekt bland män och kvinnor (Monsbakken m.fl. 2013). För män innebär faderskap att man tänker på hur ens val kan komma att påverka sina barn och inte enbart sig själv. Detta i samband med att det även bildas ökad känsla av ansvarighet och social press av att anpassa sig till det konventionella livet (Capaldi m.fl. 2015). I en kvalitativ studie om kvinnor med missbruksproblematik var moderskap en betydande vändpunkt för avslutet av ens kriminella livsstil (Brunner & Lengel 2017). I en annan studie om kvinnors avslut av kriminella karriärer var moderskap också en vändpunkt som hade betydelse vid upphörandet av kriminella karriärer (Gauthier & Furstenberg 2002). Däremot vara moderskap inte alltid en tillräckligt stark vändpunkt. Det kunde dels bero på kvinnans möjlighet att integrera sig i samhället (Giordano m.fl. 2011). Det finns även forskning som visar att föräldraskap inte alltid är lika effektivt, vilket påverkas av andra samexisterande faktorer som bland annat individens relationer (Monsbakken m.fl. 2013) samt socioekonomiska status (Kreager m.fl. 2010).

Anställning fungerar som en positiv vändpunkt eftersom det bidrar till att individen i samband med arbetet, skapar pro sociala relationer. Det stärker banden till omgivningen och det konventionella samhället (Sampson & Laub 1993). Arbetsansättning bidrar även till meningsfullhet samt till ökad ekonomisk

självständighet och nya sociala nätverk (Staff & Uggen 2003; MacDonald m.fl. 2010). Genom arbetsanställning skapas nya rutiner som upptar en stor del utav ens vardag, vilket bidrar till att mindre tid går åt till ostrukturerad tid (MacDonald m.fl. 2010). Anställning kan även bidra till ökad självständighet och förändrad identitet (a.a.). I en studie där de har följt ungdomar till tidigt vuxenliv i Nederländerna, visar resultatet att individernas brottslighet påverkades av arbetsanställningens kvalitet. En bra anställning bestod av att individerna blev anställda direkt genom arbetsgivaren. Men de personer som blev anställda genom arbetsförmedlingar fortsatte begå brott. Detta anses bero på skillnaden mellan att bli vanligt anställd jämfört med tillfälligt anställd (Van der Geest m.fl. 2011). Arbetsanställning har även enbart visat sig ha en positiv effekt vid återfall av brott bland personer som var 26 år eller äldre. För individer som var yngre var arbetsanställning inte en lika effektiv vändpunkt. Detta anses bero på att de äldre brottslingarna var mer mottagliga för anställningsinsatser jämfört med de brottslingar som var yngre än 26 år (Christopher 2001).

Fängelse är en vändpunkt som kan fungera olika beroende på vilka andra påverkbara faktorer som samexisterar (Sampson & Laub 1993). Fängelse kan ha en positiv påverkan på en individs avslut av kriminell karriär, genom att individen ser det som ett tecken för en avslutad kriminell livsstil (a.a.). Detta gäller framförallt vid första tillfället som individen suttit i fängelse, medan de personer som suttit i fängelse flera gånger uppfattade fängelse som en negativ vändpunkt (Frisch 2018). Anledningen till att fängelse kan uppfattas som en negativ upplevelse beror på att man socialiseras in plötsligt i en ny miljö, vilket kan upplevas som traumatiskt. Men även för att individen spenderar tid från närstående, sysselsättningar och samhället i stort (Frisch 2018). Fängelse har även visat sig vara effektiv om det erbjuds utbildningsprogram inom fängelser, då möjligheten till utbildning ansågs bidra till att individer avstod från en kriminell livsstil. Utbildning ansågs även vara ett sätt att undvika hamna i fängelse igen, samt kunna stödja sin familj ekonomiskt. Individerna ansåg också att utbildning kunde hjälpa en med att avstå från att hamna i trubbel samt bidra till sysselsättning under vardagen (Hodkinson 2004).

Identitet är ett begrepp som också förekommer vid studier om avslut av kriminella karriärer som visat sig vara en betydelsefull faktor bland före detta kriminella individer (Burnett 1992; Liebrich 1993; Maruna 1997). I en studie av Maruna (2001) som studerade 65 individer som antingen slutat begå brott eller som fortfarande begick brott, visade resultatet att de personer som upphört med sin kriminella livsstil hänförde till externa miljöfaktorer bortom deras kontroll, som bidragande till upphörandet av kriminaliteten (Maruna 2001). Dessa externa faktorer kunde röra sig om generositet av någon förlåtande person som kunde se förbi de misstag som deltagarna hade begått. Detta genom att den förlåtande personen såg deras riktiga jag och inte enbart de misstag hen gjort under sin kriminella livsstil. Det bidrog till att deltagarna kunde utveckla sitt "sanna jag". För att visa uppskattning över att ha fått en andra chans till att förändras och utvecklas, kände deltagarna att de ville ge tillbaka till samhället som de tagit mycket från (Maruna 2001). Maruna fann även att brottslingar som lyckats med att upphöra med sin kriminella livsstil, uppfattade sina förflutna misstag och traumatiska upplevelser som viktiga faktorer för att förändra sin framtid. Man rekonstruerade därmed sin identitet (a.a.). För att ny identitetsbildning ska kunna fullbordas på ett effektivt sätt krävs det även stöd på en makronivå, detta genom att före detta kriminella individer får lika tillgång till stöd från samhället som alla

andra människor. Detta kan framförallt vara viktigt eftersom individer som befinner sig i upphörande processen bland annat kan känna ensamhet och misslyckande över de mål som hen satt upp för att uppnå. Genom ökat stöd kan personer som upphört med sin kriminalitet ha möjlighet att utveckla sociala nätverk och ett socialt kapital. Det kan vidareutvecklas till att en ny livsstil börjar och inte enbart en ny identitet (Nugent & Schinkel 2016).

2.2 Generella vändpunkter

I denna del av bakgrunden kommer vändpunkter som förekommer bland andra populationer än kriminella att presenteras.

Vanliga vändpunkter som förekom i en studie bland vuxna i 30 årsåldern var vändpunkter som oftast var relaterade till familj, utbildning, arbete och sociala övergångar (Rönkä m.fl. 2003). De vändpunkter som ansågs vara viktiga i kvinnors liv var den familjära sfären, sjukdomstillstånd hos en närstående samt att flytta till ett annat land och resa, vilket även uppfattades som sociala övergångar. Vändpunkter som istället ansågs vara viktiga i mäns liv var möjligheter eller misslyckanden inom arbetet, förändringar i livsstil som exempelvis uppstått i följd av militärtjänst eller en ny hobby. Desto mer deltagarna upplevde att vändpunkten uppstod i samband med ens egen vilja, desto positivare uppfattades vändpunkten under tidpunkten som vändpunkten uppstod och senare i livet (a.a.). Precis som tidigare nämnt av andra studier (Giordano m.fl. 2007; Farrall 2005; Maruna 2001), var kvalitén av relationerna viktiga, detta gäller framförallt bland kvinnor (Rönkä m.fl. 2003). Däremot kunde familjebildning som vändpunkt upplevas som negativ bland kvinnor ifall de resulterade i barnlöshet eller att missfall uppkom. Arbetsfarenhet bland män kunde också uppfattas som negativa i de fall där män upplevde motgångar i arbetet. Men de vändpunkter som uppfattades som mest positiva var relaterat till framgång, att man uppnår sina uppsatta mål. Vilka kunde vara händelser som förbättrade den ekonomiska situationen, samt nya möjligheter som uppkom till följd av ens arbete eller utbildning (a.a.).

I en annan studie som undersökt vändpunkter bland kvinnor och män förekom också *familj, hälsa, arbete, och utbildning* som vanligt förekommande vändpunkter (Cappeliez m.fl. 2008). De vändpunkter som var mest förekommande bland kvinnor var relaterade till hälsa och familj. Dessa vändpunkter var även mest rapporterade bland manliga respondenter i studien, samt att även arbetsanställning ansågs vara en vanligt förekommande vändpunkt bland männen. Arbete ansågs även vara en viktig vändpunkt eftersom respondenterna i samband med denna vändpunkt upplevde både hushålls krav och ekonomiska krav. Dessa krav behövdes för att upprätthålla struktur i livet (Cappeliez m.fl. 2008). För att deltagarna däremot skulle uppfatta omständigheter som vändpunkter var processen för identitet och sociala roller betydelsefulla och inflytelserika (a.a.).

3. TEORI

I följande del kommer två teoretiska utgångspunkter att presenteras som berörts inom litteraturen om kriminella karriärer, främst vad gäller avslut av kriminella karriärer.

3.1 Age graded theory of informal social control

Denna uppsats kommer bland annat att utgå ifrån teorin: *age-graded theory of informal social control*, där det granskas om vilka faktorer som påverkar att kvinnor väljer att avsluta sina kriminella karriärer. Glueck (1960) utförde en longitudinell studie där de samlade in data genom att använda sig utav både manliga brottslingar och män som inte var dömda för brott. Totalt ingick det 1000 män som var mellan åldrarna 10 – 17. Glueck (1960) följde dessa män under en längre tid, vilket gjorde att Glueck gjorde återbesök hos dem för att kunna analysera hur deras liv utvecklades beroende på männens ålder (a.a.). Studien som Glueck (1960) utförde analyserades av Sampson och Laub (1993) under sex år för att sedan utveckla teorin *age-graded theory of informal social control*. När Sampson och Laub utvecklade teorin *age-graded theory of informal social control* använde de sig av tankar från sociala band teorin som är skapad av Travis Hirschi (1969). Inom sociala band teorin talar Hirschi (1969) om att det är viktigt med starka band till samhället genom familjen, arbete och andra sociala aktiviteter. Detta ökar den sociala kontrollen, vilket gör att individen kan avstå från att begå brott (a.a.). *Age-graded theory of informal social control* är en vidareutveckling från Hirschis (1969) sociala band teori. Sampson och Laub (1993) ville förklara hur ett kriminellt beteende uppkom, hur det kan fortsätta samt hur ett kriminellt beteende kan avslutas. Det har även gjorts studier som visat att beroende av vilken ålder individen är i påverkas olika val i livet. Detta påverkar även individens val att avsluta (desistance) sin kriminella karriär (Carlsson & Sarnecki 2015).

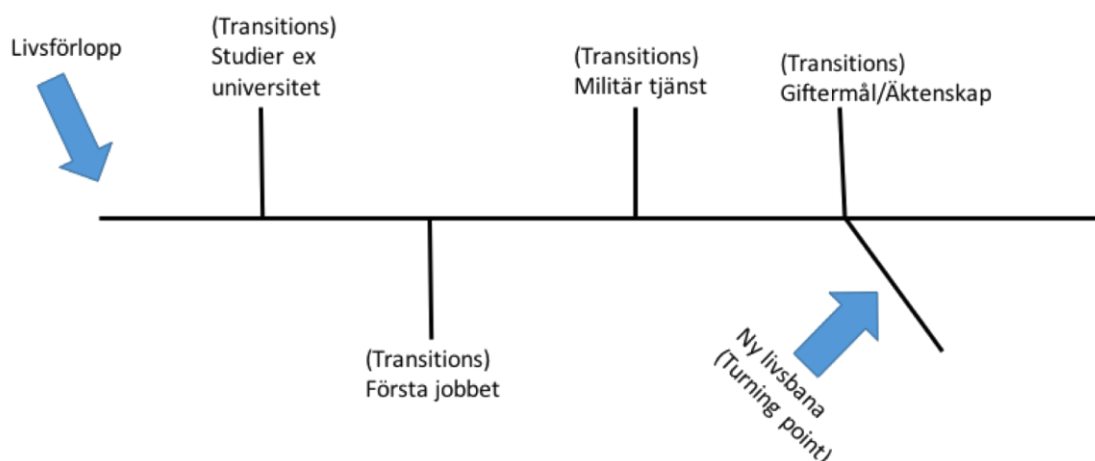
Glueck och Glueck (1974) tar upp att individer behöver uppnå en viss mognad för att ta valet att avsluta sina brottsliga karriärer. Denna mognadsprocess ser olika ut mellan alla individer. Eftersom mognadsprocessen ser olika ut går det inte att säga vid vilken ålder en individ är vuxen utan vissa individer kommer in i mognadsprocessen tidigare och vissa individer kommer in i mognadsprocessen senare i livet (a.a.). Rocque (2014) fortsatt denna analys och diskussion genom att komma fram till att det ser olika ut beroende på vilket perspektiv en individ vill undersöka. Under en individs livsförlopp sker det sociala, psykologiska samt biologiska mognadsprocesser. Mognadsprocessen inom det biologiska utgår från att alla individer går igenom en mognadsprocess som generellt är lika för de flesta individer i samhället. Det finns då inte faktorer som påverkar individers beteende genom exempelvis det sociala samspelet (a.a.). Inom den psykologiska mognadsprocessen anses det att upphörande från kriminalitet sker när en individ vill skapa en ny identitet och vill att människor runt omkring ska identifiera individen med individens egna tankar och åsikter om sig själv. Om individen då anser sig vara kriminell och inte vill skapa en ny identitet kommer individen inte att sluta begå brott (Rocque 2014; se även Maruna 2001). Den sociala mognadsprocessen innehåller desistance från kriminaliteten genom att individen har starka sociala band till samhället. Det är viktigt för individen att känna en samhörighet samt känna att hen får vara delaktig i samhället. Ifall individen inte känner att hen har starka sociala band eller är delaktig i samhället finns risken att hen fortsätter med brottsliga handlingar (Rocque 2014).

Laub och Sampson (2003) styrker till en viss del Rocques (2014) tankar om den sociala mognadsprocessen genom att formell och informell social kontroll kan påverka individer både negativt och positivt. Formell social kontroll innebär att samhället kontrollerar individer genom polisen, fängelser och andra liknande institutioner. Informell social kontroll handlar om vilka olika relationer en individ har på sin arbetsplats, i skolan eller med sin familj (Laub & Sampson 2003).

Eftersom både formell och informell social kontroll handlar om hela samhället kan det bevaras under en individs hela livsförlopp men det kan också ändras under åren. Individen kommer att göra olika val beroende på vilka rutiner individen har, vad individen har för bakgrund och kultur samt vilket bostadsområde individen bor i (Laub & Sampson 2003). Detta kan studeras hos en individ för att förstå den kriminella karriären bättre och förståelse för anledningen till den kriminella karriärens början, varaktighet och avslut (a.a.; Sampson & Laub 1993).

Andra viktiga faktorer inom *age-grade theory of informal social control* är rutinaktiviteter samt vilken roll en individ har både i samhället och i sitt egna liv. Det handlar om ifall individen har fasta rutiner eller inte. Individer behöver struktur i sina liv för att de ska känna att det är behövliga i samhället och en mening med livet (Laub & Sampson 2003). Varför individer väljer att sluta begå brott, beror på att de ändrar på sina rutinaktiviteter från rörliga rutiner till fasta. Genom att ha fasta rutiner, strukturerad social kontroll samt att individen känner sig behövd av samhället kommer individen känna tillfredsställelse (a.a.). När en individ känner tillfredsställelse kommer hen inte känna behovet av att begå brott, utan istället vilja att agera på ett sätt som gör att värdefulla saker i livet kan bevaras eftersom detta ger mer tillfredsställelse (a.a.; Sampson & Laub 1990).

Inom *age-graded theory of informal social control* ses individers liv som en linje där olika faktorer betyder olika mycket för olika individer. De olika faktorerna kan vara familj, arbete, militären, giftermål eller ett kriminellt beteende (Sampson & Laub 1990). I linjen kan de ske olika övergångar, dessa kallas för *transitions*. Det kan vara faktorer som att individen ska gifta sig, ingå i militärtjänst eller att individen mister sitt arbete eller skiljer sig från sin partner (a.a.). *Transitions* är faktorer som sker under en kortare tid, medan livslinjen är ett långtids mönster som skapar ett visst beteende hos individen (Sampson & Laub 1992). När dessa två faktorer sker samtidigt, det vill säga att en *transition* inträffar under individens livslinje sker det en *turning point*. Resultatet blir en ändrad riktning på livsbanan (a.a; Sampson & Laub 1993). För att förstå livsförloppet bättre finns det ett exempel på en modell för hur ett livsförlopp kan se ut, se *figur 2.1*.

Figur 2.1 över livsförloppet.

Tidigare nämnt kan *transitions* under en individs livsförlopp utveckla en ny livsbana, en *turning point*. Laub och Sampson (2003) förklarar faktorer som äktenskap, arbete inom militären eller flytt från ett bostadsområde till ett annat som *turning points*. När en individ väljer att ingå i ett äktenskap kan det både bli en faktor till att individen väljer att avsluta sin kriminella karriär eftersom en

individens rutinaktiviteter ändras (Laub & Sampson 2003) och en faktor till att en individ väljer att börja begå brott. Detta beror på vilken syn partnern har på kriminalitet. När äktenskap är en faktor till att individen väljer att avsluta sin kriminella karriär kan det vara att partnern ställer olika krav i äktenskapet. Även umgängeskretsen ändras från negativa individer, till individer med positiv inverkan på hen. När en person gifter sig kommer hen förmodligen vilja vara mer ansvarsfull och omhändertagande om sin partner och vill avstå från kriminella handlingar (Sampson & Laub 1993; Laub & Sampson 2003).

Sampson och Laub (2003) tar upp begreppet *desistance*, vilket innebär att individen väljer att avsluta sin kriminella karriär. Detta kan vara en process som tar tid (a.a.; Laub, Nagin & Sampson 1998). Detta gör att det är väldigt svårt att säga när individen har avslutat sin kriminella karriär helt. Men för att individens kriminella karriär ska räknas som avslutad, ska hen inte vistas i områden där det sker kriminalitet eller med sina gamla vänner (Sampson & Laub 2003). Individen behöver skapa en ny identitet som definierar hen som person utan kriminalitet. Ifall individen skulle falla tillbaka till kriminella beteendemönster kommer processen om *desistance* att upphöra och bilda *persistence* istället. *Persistence* innebär att en individ väljer att fortsätta att begå kriminella handlingar under en längre tid av sitt livsförlopp (a.a.; Sampson & Laub 1990).

3.2 Marunas identitetsteori

Den personliga identiteten blev en central betydelse i Marunas identitetsteori, vars koncept kom att uppmärksammas i samband med publiceringen av en studie som Maruna (2001) utförde mellan år 1996 och 1998 i England (Maruna 2001). Studien kallas för "Making Good: How ex-convicts reform and reclaim their lives", vilket var av kvalitativ ansats och bestod av att studera män och kvinnor med hjälp av intervjuer som datainsamlingsmetod. Deltagarna i studien var både individer som upphört med sin kriminalitet samt individer som fortfarande var aktiva i sin kriminalitet (a.a.).

I Marunas (2001) identitetsteori betonas rekonstruktionen av individens identitet, genom att individen utifrån en pågående process bearbetar synen på sig själv (a.a.). Därmed sker det inte en plötslig identitetsförändring därav en person som begår brott direkt blir en person som inte längre begår brott. Denna process skapar snarare en insikt där individen genom övervägande inte längre anser den kriminella livsstilen som väsentlig. Detta kan bero på att individen inte längre vill leva ett liv som består av kriminalitet. Insikten kunde bland deltagarna i Marunas studie uppnås med hjälp av ett försonings manus, som bestod av egenskaper som deltagarna ansåg vara positiva respektive negativa. Manusets kunde därmed utnyttjas till att avsluta den kriminella livsstilen samt bidra till att deltagarna bildade en uppfattning över sin egna situation. Denna process bidrog till en ökad självuppfattning (a.a.).

Maruna (2001) betonar även stöd från en eller flera externa personer som essentiellt för att förändra sin livsstil. Detta i samband med att individer bildar positiva och motiverande förväntningar som berör framtiden. Med hjälp av detta kan en prosocial identitet och förstärkta sociala band till olika aktörer i samhället bildas. De nybildade sociala banden till aktörer i samhället kan fungera som stöd för individen att upprätthålla den nya förändringen som innebär en livsstil utan kriminalitet. Genom att individen får en ökad självkontroll motiverar det till att individen vill ge tillbaka till samhället och genom det ha accepterat sitt förflutna.

Detta motiverar individen till att vilja vända blad och förändra sin livsstil (Maruna 2001).

4. METOD

För att besvara studiens syfte har vi valt att använda oss utav systematisk litteraturöversikt som metod. En systematisk litteraturöversikt beskrivs enligt Friberg (2014) och Wengström (2016) vara en heltäckande översikt som kännetecknas av att arbetsprocessen dokumenteras, återges samt motiveras (Friberg 2014; Forsberg & Wengström 2016). I en systematisk litteraturöversikt utgår även författaren utifrån särskilda inklusions- och exklusionskriterier. Metoden är därmed utformad för att finna relevant material till undersökningen (Friberg 2014). En systematisk litteraturöversikt skiljer sig på så vis också från en osystematisk litteraturstudie, genom att arbetsprocessen består av en tydligare struktur, varav varje arbetsmoment både återges samt motiveras utifrån frågeställningen som formulerats i den systematiska litteraturöversikten (Bryman 2011). De vetenskapliga artiklarna som sedan väljs ut inför resultatdelen, presenteras genom artiklarnas olika styrkor och svagheter (a.a.).

De fördelar som medföljer en systematisk litteraturöversikt är att metoden bidrar till att författarna av den systematiska litteraturöversikten har möjlighet att fördjupa sig i det berörande ämnet. En annan fördel är att denna metod även kan bidra till en ökad förståelse för ämnet som analyseras (a.a.). På grund av metodens fördelaktigheter ansågs detta vara en metod som var lämplig för att besvara uppsatsens frågeställning. Men enligt Bryman (2011) finns det en risk för att metoden medföljer en potentiell risk för subjektivitet då metoden styrs av författaren/författarnas redan fastställda inklusions- och exklusionskriterier. Detta kan komma att påverka slutsatserna av det sammanställda resultatet (Bryman, 2011).

4.1 Urval

För att vi ska kunna finna den efterfrågade målgruppen inom det ämnesområde som ämnas att undersöka krävs enligt Friberg (2006) inklusions- och exklusionskriterier. Det gör att studien får begränsningar för att vi ska kunna besvara syftet vi har med denna litteraturöversikt.

Inklusionskriterierna

- Artiklarna som ska inkluderas i litteraturöversikten ska ha kvinnor som blivit dömda för brott.
- Artiklarna ska vara peer reviewed.
- Artiklarna ska antingen vara etiskt godkända, eller redovisa etiska överväganden för att vi ska använda de i vår forskningsöversikt.
- Artiklarna ska ha använt sig utav antingen kvalitativa intervjuer eller longitudinella studier som metod.
- Artiklarna som ska inkluderas ska utgå från turning points och desistance.

Exklusionskriterierna

- Artiklar med deltagare som är under 18 år kommer att exkluderas.

- Artiklar där det framkommer att kvinnorna är fortfarande brottsaktiva kommer att exkluderas.
- Artiklar som är skrivna på andra språk utöver engelska och svenska kommer att exkluderas.

4.2 Insamling av data

De databaser som har använts är: *Criminology Collection*, *Psycinfo*, *Social Abstracts*, *SwePub* och *Libsearch*. Alla dessa databaser förutom SwePub består av internationella lärosäten. Nedan kommer varje databas att beskrivas kort.

Criminology collection stödjer forskning om brottslighet och brottslighetens orsaker och effekter. Denna databas stödjer även forskning om juridiska och sociala konsekvenser samt brottsbekämpning (Mah, u.å.a.).

Psychinfo består av forskning som berör psykologi och närliggande ämnen. Men databasen täcker även ämnen som berör bland annat socialt arbete (a.a.).

Sociological Abstracts är en databas som innehåller forskning som berör sociologi och närliggande ämnen (a.a.).

SwePub är en databas som består av vetenskapliga artiklar av svenska lärosäten (a.a.).

Libsearch består av bibliotekets böcker och tidskriftsartiklar (a.a.).

4.3 Sökning i databaser

I april år 2020 utfördes sökningar i de olika databaserna (se bilaga 1). Sökorden som använts vid sökningarna är: *“turning points”*, *“desistance”*, *“desist”*, *“women”* och *“female”*. För att få en inblick om fenomenen turning points och desistance användes enbart ett utav dessa sökord åt gången vid de första sökningarna i databaserna. Detta för att kunna få en aning om hur mycket litteratur som fanns om fenomenen, men även för att kunna utläsa vilka nyckelord som vanligtvis används i litteraturen om avslut av kriminella karriärer. Detta bidrog till att sökningarna kunde öka möjligheten för att finna relevanta artiklar. Men det sökord som kom att användas flest gånger i samband med sökningarna var desistance. Detta begrepp omfattade även processen som leder fram till avslutet av den kriminella karriären och inte enbart den ändrade riktningen i individens livsbana. Flera artiklar använde oftast denna synonym.

I samband med sökningarna i databaserna lästes samtliga abstrakt igenom när två sökord inkluderades. Detta eftersom sökningarna resulterade i färre samt relevanta antal sökträffar, vilket även bidrog till att sökordet desistance kombinerades med andra sökord. Därmed användes en synonym vid de första sökningarna i respektive databas som genererade mycket litteratur, vilket främst visade att de fanns en hel del litteratur om ämnet. De sökord som kombinerades med sökordet *turnings points* eller *desistance*, var de synonymer som var relaterade till de urval som inkluderas i uppsatsen, vilket var kvinnor. Detta söktes genom synonymerna: *“women”* och *“female”*. Däremot användes synonymen *women* i de flesta sökningarna, eftersom flera studier använde denna synonym. Detta för att få tillgång till relevanta artiklar, för att kunna besvara uppsatsens syfte och frågeställning. Inför sökningarna i de olika databaserna har enbart engelska och svenska språk vid sökandet av studier inkluderats.

Sökningarna i **Criminology Collection** påbörjades med en generell sökning varav enbart en synonym användes, vilket var: *turning points*. Denna sökning resulterade i 10, 697 träffar, vilket visade att det fanns en hel del artiklar om *turning points*. I nästa sökning lades applikationen abstract (ab) till framför synonymen *turning points*, vilket är en funktion som finns i sidan om sökordet. Denna applikation lades till för att försäkra att begreppet fanns med i artiklarnas abstrakt. Detta tillval utfördes eftersom sökningarna skulle minska risken för att relevanta artiklar exkluderades. Sökningen resulterade i 269 träffar, varav inga abstracts lästes. Eftersom sökningen resulterade i stort antal träffar, utfördes därmed en mer avrundad sökning med synonymen (ab) *turning points* och synonymen *women*. Detta resulterade i 77 träffar, varav alla abstrakt lästes och 3 artiklar valdes ut. Sökningen resulterade i färre träffar, vilket beror på att synonymen *women* inkluderas. Detta bidrog till att sökningen var av större relevans för uppsatsen syfte.

Den andra databasen som det utfördes sökningar i var **Psycinfo**. I denna databas gick det att välja vilken typ av metod artiklarna skulle bestå av. Därmed valdes kvalitativa studier som en inklusionskriterie vid sökningarna. Detta eftersom kvalitativa studier enligt Bryman (2011) kan bidra med data som fångar människors subjektiva upplevelser och uppfattningar (Bryman 2011). Den synonym som användes vid den första sökningen var *desistance*. Anledningen till att synonymen *desistance* valdes som sökord beror på att begreppet också omfattar själva processen som leder fram till avslutet av den kriminella karriären, och inte enbart den ändrade riktningen i individens livsbana. Därmed ansågs *desistance* vara en lämplig synonym för vidare sökning. Genom att använda *desistance* som sökord skulle även fler studier som omfattar avslut av kriminella karriärer utan ett specifikt fokus på vändpunkter inkluderas i sökningarna. När enbart *desistance* inkluderades i sökningen, resulterade denna sökning med 806 träffar. För att få ett mer avrundat sökresultat med relevanta artiklar användes synonymerna (ab) *desistance* och *women*. Denna sökning resulterade i 27 träffar, varav alla abstrakt lästes och 9 artiklar valdes ut. I den tredje sökningen som utfördes i databasen **Psycinfo**, användes liknande synonymer förutom att *desistance* böjdes till *desist**. Detta innebar att en asterisk lades till efter synonymen. Detta kallas enligt Friberg (2017) för trunkering och är ett tillvägagångssätt som används för att minska risken att gå miste om relevanta artiklar (Friberg 2017). Denna sökning resulterade i 32 träffar, varav alla abstract lästes men enbart 1 artikel valdes ut.

Det utfördes sedan sökningar i en tredje databas, vilket var **Sociological Abstracts**. I den första sökningen användes synonymen *desistance*, vilket resulterade i 1,713 träffar. I nästa sökning användes sökorden (ab) *desist** och *women*, som resulterade i 164 träffar. 153 abstrakt lästes, men enbart 1 artikel valdes ut för uppsatsens resultatdel. Anledningen till att de resterande 11 artiklarna inte lästes var på grund av att dessa studier redan var utvalda från tidigare sökningar. De 153 artiklarna ansågs inte vara relevanta för att besvara uppsatsens syfte och frågeställning.

Den tredje databasen som det utfördes sökningar i var **SwePub**. Denna databas bestod inte av liknande systematiska sökfunktioner som de andra databaserna. I denna databas användes sökordet *desistance* som resulterade i 17 sökträffar, varav alla abstrakt granskades. Inga artiklar valdes ut, dels för att en utav artiklarna redan var utvald samt att de andra studierna exkluderades eftersom dessa inte vara relevanta för att besvara uppsatsens frågeställning, då flera utav studierna enbart

handlade om mäns desistance. Det utfördes en ytterligare sökning i databasen med synonymen desist*, vilket resulterade i 35 sökträffar. Alla abstrakt lästes men inga studier valdes på grund av de inte var relevanta för att besvara frågeställningen.

Den fjärde databasen som det utfördes sökningar i var **LibSearch**, varav sökordet desistance användes vid första sökningen. Denna sökning resulterade i 2,705 träffar, vilket bidrog till att ännu en sökning utfördes för att sökningen skulle resultera i ett mindre antal sökträffar. Detta för att relevanta artiklar skulle inkluderas. I den andra sökningen som därmed utfördes användes sökorden (ab) desist* och (ab) turning points, vilket resulterade i 128 träffar, varav alla abstrakt lästes. Denna sökning resulterade i att inga artiklar valdes ut. Detta eftersom vissa studier inte uppnådde våra inklusionskriterier, samt för att flera utav de studier som kom med i sökningen, redan hade valts ut vid tidigare sökningar i andra databaser.

Sammanfattningsvis utfördes sökningar i 5 databaser, varav totalt 467 abstracts lästes. Totalt var det 14 studier som lästes mer omfattande, vilka även var de studier som valdes ut för uppsatsens resultatdel (se bilaga 2).

4.4 Analys och tolkning av data

Vi har valt att använda oss utav en systematisk litteraturöversikt vilket innebär att författarna av litteraturöversikten behöver analysera tidigare studier samt göra en tabell som berör perspektiv, syfte/problemformulering, metod samt validiteten av studien. Detta för att artiklar som är av relevans för att besvara uppsatsens syfte och frågeställning inkluderas.

Genom systematiska sökningarna i de olika databaserna med hjälp av de olika sökorden som valts ut, har ett antal studier valts ut (se tabell i bilaga 1). När vi väl hade valt vilka artiklar som var mest relevanta för vår studie läste vi igenom dessa noggrant för att se att artiklarna följde våra inklusionskriterier. Tabellen vi gjorde över analyserandet av litteraturen (se bilaga 2), utgick vi från vilka olika kriterier som behövde uppfyllas för att artiklarna skulle inkluderas. De artiklar som inte uppnådde inklusionskriterierna valde vi att inte ta med i analysen av litteraturen. Vi gjorde även ett övervägande över om artiklarna som skulle vara med i studien hade hög validitet och reliabilitet eller inte. Om artiklarna hade en låg validitet valde vi att inte ha med dessa artiklar, och ifall artiklarna hade hög validitet samt reliabilitet valde vi att ha med de. Med hjälp av tabellen för analys över artiklarna kunde vi se att urvalet i artiklarna enbart hade med kvinnor i sina studier. Samt att de artiklarna använde sig utav någon av metoderna kvalitativa intervjuer eller longitudinella studier. Vi undersökte också vad artiklarna hade för syfte och problemformulering för att kunna se om artiklarna hade liknande problem men fått olika resultat. För att sedan kunna jämföra dessa resultat med varandra, vad det finns för likheter och olikheter mellan tidigare studier. Samt för att se vilka slutsatser vi kunde dra från detta i vår egna studie.

4.5 Etiska aspekter

Det är viktigt att tänka på de etiska aspekterna när en studie görs. Alla individer som är med i en studie har rätt till anonymitet och att inte känslig information sprids. Ett exempel kan vara djup intervju med brottsoffer, utsatthet för sexuella brott eller signalement som kan identifiera personerna som är med i en studie (Bryman, 2011). Det har inte gjorts någon etikprövning till etikrådet för denna studie eftersom studien inte kommer att behandla något av de områden som kräver en etikprövning. Det vill säga att känsliga personuppgifter, fysiska ingrepp,

biologisk material, skada eller någon påverka, inte kommer att ske för de individer som tas upp i denna studie (SFS 2003:460, 3 § & 4 §; Vetenskapsrådet 2019). Denna studie är en litteraturstudie där det används tidigare forskning kring kvinnors upphörande av kriminellt beteende, samt offentlig statistik om hur många kvinnor som har avslutat sin kriminella karriär. Det gör att denna studie är en sekundär studie, vilket innebär att inga personliga uppgifter eller känslig information kommer att tas upp i denna studie. Den tidigare forskningen samt den offentliga statistiken är tillgänglig för alla genom nätet (Bryman, 2011).

Den etiska aspekten av en litteraturstudie kan däremot styrkas genom att studierna som man väljer är etiskt godkända från tex. en kommitté eller redovisar för studiens etiska överväganden (Forsberg & Wengström, 2015). Även om en litteraturstudie inte består i att etiska ställningstagande genomgås, bör däremot författare av litteraturstudier utgå ifrån etiska överväganden när det berör information om urval och resultat i vetenskapliga artiklar. Det är även lämpligt att författare av en litteraturöversikt inte enbart redovisar för de fakta som stödjer syftet med litteraturöversikten, men även redovisar för de fakta som inte gör det (a.a.).

5. RESULTAT

I detta avsnitt kommer resultaten i de 14 artiklar som valts ut för att besvara uppsatsens syfte och frågeställningar, att presenteras. Denna del kommer att bestå av de faktorer och teman som identifierats och återkommit i de artiklar som valts ut. De utvalda artiklarna presenteras även omfattande i en översiktlig resultat tabell (*se bilaga 2*).

5.1 Sociala nätverk, sociala band och socialt stöd

Sociala nätverk- och band samt socialt stöd var viktiga faktorer för avslutet av kvinnors kriminella karriärer (Berg & Cobbina 2016; Bui & Morash 2010; Cobbina 2010; Cobbina & Bender 2012; Gålnander 2020; Sharpe 2015; Stone 2015). Efter att kvinnor frigivits från fängelse förändrades kvinnornas sociala nätverk och relationer (Bui & Morash 2010; Cobbina 2010; Sharpe 2015). Detta genom kvinnorna tog avstånd från ohälsosamma och destruktiva relationer till familj och vänner, samt från tidigare våldsamma relationer (a.a.; Bui & Morash 2010). Avståndstagande från intima våldsamma relationer var särskilt viktigt för kvinnors desistance, som uppstod i samband med skäl som skilsmässa, partners död samt bristande emotionellt stöd från partnern och bristande kommunikation mellan varandra. När dessa relationer inte höll ansågs det vara positivt för kvinnorna eftersom många av kvinnorna var tillsammans med våldsamma partners eller partners som introducerat de till kriminalitet (a.a.). Men familj och vänner beskrivs även vara faktorer som inte alltid fungerar som skyddande faktorer då kvinnornas missbruk och kriminella livsstil i flera fall påverkat relationerna negativt (Bui & Morrash 2010; Gålnander 2020).

Genom att de förflutna relationerna och sociala nätverken skiftade från destruktiva till positiva och stödjande relationer och sociala nätverk, bidrog detta till ökade tillgångar av resurser för kvinnorna att avhålla sig från kriminalitet (Bui & Morash 2010; Cobbina 2010; Stone 2015). Med hjälp av materialistiska resurser som bland annat finansiellt stöd (a.a.), men även emotionellt stöd från en närstående som exempelvis en familjemedlem var betydelsefullt (Bui & Morash

2010). Stöd av en närstående uttryckt i kärlek och uppmuntran samt möjligheten att få kunna prata av sig med någon var därmed viktigt för kvinnornas avståndstagande från kriminalitet (a.a.). Att enbart få ett besök av en anhörig som exempelvis en närstående och att få känna av närkontakt genom att kunna kramas ansågs vara väldigt meningsfullt (Cobbina 2010). Förutom kärlek och när kontakt (Bui & Morash 2010; Cobbina 2010), var framförallt stöd med barnomsorg väldigt hjälpsamt för kvinnornas återintegration i samhället efter frigivning från fängelse. Detta genom att kvinnorna fick tid över för att söka jobb under dagarna (Cobbina 2010). Men de kvinnor som påbörjat sin desistance process beskrev att de inte upplevde att de fick stöd från sociala aktörer (Gålnander 2020). De förklarade även att de inte hade nödvändiga resurser innan de hamnade i fängelse, vilket kunde handla om att ha ett stabilt boende (a.a.).

Det var inte enbart stöd från familjemedlemmar som var viktiga för kvinnornas desistance (Bui & Morash 2010; Cobbina 2010; Garica 2016; Radcliffe & Hunter 2015), utan även mentorer i fängelser hade en betydande roll för kvinnornas upphörande av kriminalitet (a.a.). Det fanns två typer av aktörer som praktiserade mentorskap vilka var frivårdsinspektörer (Brown & Ross 2010), och övervakare i fängelser (Cobbina 2010). Frivårdare (Brown & Ross 2010; Garcia 2016) och övervakare (Cobbina 2010) hjälpte kvinnorna med resurser som boende, arbetsanställning samt med information om utbildningsmöjligheter vilka vanligtvis var de faktorer som individer i pågående desistance process upplevde som mest utmanande i samband med återintegration i samhället (Brown & Ross 2010; Cobbina 2010; Garcia 2016). Men frivårdare kunde även till skillnad från övervakare vara som stöd i rättegångar genom att tala till godo för kvinnorna och tillhandahålla uttalanden om omvårdnaden av barnen (Brown & Ross 2010; Garcia 2016). Mentorerna bidrog även till emotionellt stöd när kvinnorna behövde en ”vän” fastän kvinnorna förstod deras roll som mentorer. Mentorerna gav vägledning i hur kvinnorna skulle arbeta sig ifrån sina destruktiva beteenden och vanor. Detta genom att mentorerna kunde finnas där för kvinnorna när de behövde prata ut (Brown & Ross 2010; Cobbina 2010; Garcia; Radcliffe & Hunter 2015). På det sättet kunde mentorerna hjälpa kvinnorna med psykologisk rekonstruktion som bidrog till reflektion över livet och situation en de befann sig i (a.a.). Mentorerna kunde även bidra med erbjudanden om aktiviteter och utbildning (Radcliffe & Hunter 2015). Detta hjälpte flera kvinnor till att strukturera sin tid och att lära sig färdigheter som gör det möjligt framtida tillgångar till utbildning arbetsanställning (a.a.). Däremot kunde vissa av kvinnorna ibland känna att mentorerna enbart hjälpte dem som en del av deras dagliga arbete, vilket kunde försvaga det sociala bandet mellan mentorerna och kvinnorna (Garcia 2016).

5.2 Fängelse

Att vara inlåst i fängelse var en upplevelse som var betydelsefull för kvinnornas desistance (Bui & Morrash 2010; Michalsen 2019). Upplevelsen kunde däremot ha olika betydelser för kvinnorna, varav fängelse kunde uppfattas som negativt genom att tiden i fängelset berövade kvinnorna friheten (Bui & Morrash 2010; Michalsen 2019). I samband med det bidrog det till separation från familj och vänner för dessa kvinnor (Bui & Morrash 2010). Även stigmat som följde kvinnornas återintegration i samhället efter att ha frigivits från fängelse, uppfattades vara negativt associerat med tiden i fängelset (a.a.). Detta i följd av att upplevelsen i fängelset skapade en känsla av rädsla samt även en del hälsoproblem (Michalsen 2019).

Men trots de negativa upplevelserna av att vara inlåst i fängelse bidrog upplevelsen till en realistisk förståelse av de konsekvenserna som medföljde en kriminell livsstil. Det fungerade som en ”rude awekining” varav att vara inlåst ansågs vara en förlust i att tjäna pengar och etablera sig i livet (Bui & Morrash 2010). Men även på grund av förlusten av de sociala banden till familjen (a.a.). Att sitta inne i fängelse ansågs därmed vara en upplevelse som kvinnorna inte ville repetera på grund av att ett upprepat antal domar ansågs kunna leda till längre tid i fängelse (Michalsen 2019). Tiden som kvinnorna var inlåsta i fängelse bidrog även till tid över för reflektion och beslutstaganden som berörde kvinnors ansvarstagande över sina förflutna felsteg. Detta gjorde att kvinnorna tänkte över de konsekvenser som kunde medfölja för återfall i brott. Genom att kvinnorna fick ett tydligare livsperspektiv var det möjligt för en intern transformation som erhöles av kvinnornas nya perspektiv på livet. Detta bidrog till att kvinnorna genom motivation och beslutsamhet tog avstånd från de förflutna kriminella vanorna (a.a.).

5.2.1 Barn och moderskap

Barn var ännu en faktor som var av betydelse för kvinnornas avslut av kriminell karriär (Bachman m.fl. 2016; Cobbina & Bender 2012; Gålnander 2020; Michalsen 2011; Michalsen 2019; Sharpe 2015). Detta genom att det fungerade som ett socialt band som ledde till anpassning och ett icke kriminellt beteende (a.a.). Kvinnors positiva syn på sitt liv efter frigivning berodde på de mentala förändringarna som uppstått, som bland annat bekymmer som berörde barnen (Cobbina & Bender 2012). Moderskap ansågs därmed vara en faktor som bidrog till avståndstagande från den kriminella livsstilen vilket ansågs vara oförenligt med deras kriminella beteenden. Barnen kunde därmed ha en uppmuntrande och motiverande effekt för kvinnornas desistance, detta genom att relationen till barnen påverkades av kvinnornas identifiering av sig själva. Avståndstagande från den kriminella livsstilen förstärktes av att kvinnorna på så vis fick upprätthålla kontakt med sina barn vilket kunde stärka kvinnornas relation till barnen med hjälp av exempelvis olika föräldrar program (a.a.).

Även om barn fungerade som en vändpunkt för kvinnors desistance genom ökat ansvar och positivt ställningstagande kring de ansvar som medföljde moderskapet. Detta lede till att de uppgavs även ha en negativ effekt (Cobbina & Bender 2012; Michalsen 2019). Detta genom att ett ökat ansvar ibland ansågs ha en negativ effekt på desistance processen då kvinnorna kände oro över att uppfostra och ta hand om sina barn i framtiden både ur en relationell och praktisk synvinkel. Detta i samband med att kvinnornas tid ifrån barnen kunde bidra till hinder i relationen som kvinnorna hade till barnen (Michalsen 2019). Det var även vanligt förekommande att kvinnorna kände en rädsla inför hur barnen skulle uppfatta en som förälder, eller hur relationen skulle se ut i framtiden (Michalsen 2019; Michalsen 2011). Även oron över att barnen ska ha bildat en bättre relation med sin fosterfamilj, ansågs vara smärtsamt men samtidigt också som ett bättre alternativ för barnets framtid (Michalsen 2011). Detta berodde på oron kvinnorna upplevde gällande deras boendesituation och missbruksproblematik samt HIV-infektion (a.a.). Oron kunde även grunda sig kring möjligheterna i att kunna bemöta sina barns behov. Detta genom att bland annat kunna vara en finansiell pelare för sina barn (Michalsen 2019). Dessa rädslor uppstod på grund av faktorer som fattigdom, utsatthet och social marginalisation efter att kvinnorna hade frigivits från fängelse (Bachman m.fl. 2016; Michalsen 2019) samt svårigheter med anställning och boende (Bachman m.fl. 2016). Därmed ansågs inte moderskap alltid fungera som en vändpunkt (a.a.).

Även om barn i de flesta fallen ansågs vara en vändpunkt (Bachman m.fl. 2016), kunde barn även skapa utmaningar som uppfattades vara svåra att hantera som den praktiska utmaningen som medföljer moderskap. Men det finns även problematik med att uppfostra barn med mentala och fysiska svårigheter (Michalsen 2011). För att därmed kunna hantera de utmaningar som förekom i samband med det moderliga ansvaret menade kvinnorna att de främst behövde arbeta på sig själva och återuppbygga sina liv innan de återförenades med sina barn (a.a.). Detta kunde även leda till att många kvinnors desistance inte upprätthölls på grund av svårigheterna kring att avstå från missbruk och kriminalitet (Bachman m.fl. 2016). Svårigheterna kunde även för kvinnor tänkas bero på de normativa uppfattningarna kring åldersgränsen som berör föräldraskap, varav åldersgränsen slutar tidigare för kvinnor jämfört med män. Detta bidrog till att de äldre kvinnorna ansåg att bli en bättre förälder var försent (Gålnander 2020). Misslyckat föräldraskap bland kvinnor medföljde även hårdare konsekvenser (a.a.).

Däremot för de kvinnor som lyckats med att avhålla sig från missbruk och brott, var moderskap av stor betydelse för kvinnors upprätthållande av desistance. Men kvinnorna ansåg dock inte alltid moderskap som en vändpunkt utan istället ansågs vårdnaden om barnen som den mer betydande vändpunkten (Bachman m.fl. 2016). Detta kunde grunda sig i att kvinnor med ett kriminellt förflutet oftast var mer utsatta för stigma vilket kunde orsaka känslor av skam över det förflutna och över sig själva i samband med att flera av kvinnorna även var unga mammor (Sharpe 2015). Däremot visade det sig att stigma ibland kunde fungera på så vis att det ledde till att kvinnorna istället ville göra gott för sina barn utifrån de normativa förväntningarna och de sociala kraven kring vad som ansågs vara en "god mamma". Moderskap kunde därmed vara motiverande för kvinnor att avstå från brott eftersom de inte ville att deras barn skulle få uppleva de som dem själva hade upplevt i samband med att ha varit i fängelse (a.a.).

5.2.2 Ålder

Ålder hade också en betydande effekt på kvinnornas desistance process (Cobbina & Bender 2012; Michalsen 2019). Ålder var för kvinnorna förknippat med att de tröttnat på den kriminella livsstilen och dess negativa konsekvenser. Därmed ansågs en tidigare frigivning från fängelse, bidra till att förändringar i beteende kunde påbörjas för kvinnorna (Cobbina & Bender 2012; Gålnander 2020). Ålder beskrevs av kvinnorna även bero på att man var "trött på att vara trött", vilket berodde på de antal gånger och år som de hade spenderat i fängelse (Cobbina & Bender 2012; Michalsen 2019). Desto äldre därmed kvinnorna blev desto mer ökade rädslan av att bli inlåst igen (Michalsen 2019). Detta i samband med att kvinnorna med tiden oftast associerade ålder med klokhet och mognad. I samband med att man var inlåst fick kvinnorna tid över att reflektera över sina liv. Kvinnorna reflekterade oftast över de mål som de ansåg att de skulle ha uppnått under den missade tiden i fängelset. Kvinnorna refererade även sin tid i fängelse när de blev äldre som "rock bottom", som menades med att kvinnorna inte längre orkade leva en livsstil som innebar att vara inlåst från omvärlden (a.a.). Bland de äldre kvinnorna förknippade de desistance som ett sätt att nå frihet och undkomma samhället och dess svårigheter snarare än att försöka återintegrera sig i samhället (Gålnander 2020).

5.2.3 Identitet/modersidentitet

Identitetsutveckling var en betydelsefull faktor för kvinnors upphörande av kriminalitet (Gålnander 2020; Michalsen 2019; Stone 2015; Radcliffe & Hunter

2015). Många kvinnor ansåg att den enda möjligheten för att förändras och avhålla sig från brott var att göra denna ändring för sig själv och inte för någon annan (Michalsen 2019). Detta var framförallt viktigt eftersom det var vanligt att när kvinnorna talade om sig själva framkom att de hade problem med sitt självförtroende. Att få möjlighet till att främst lära känna sig själv och förstå vem man är utanför missbruket och kriminaliteten var därmed av betydelse för kvinnornas desistance process. För att kvinnorna skulle få denna självinsikt krävdes det en del reflektioner över situationen de befann sig i samt reflektioner kring sin framtid och sig själva (a.a.). Men framförallt var viljan av att förändras viktig. Viljan av att förändra sitt beteende och att bli en bättre person kopplades även an med kvinnornas modersidentitet, då upplevelsen av att vara inlåst i fängelse fick en att inse att man behövde ta ansvar över sin situation (a.a.). Däremot kunde det uppstå utmaningar med att upprätthålla den nya identiteten, vilket berodde på risken av att bland annat kunna förlora vårdnad över sina barn ifall de fortsatte med sin kriminella livsstil. Detta kunde bidra till självmordstankar och självdestruktivitet (Stone 2015). Andra utmaningar som också förekom framförallt bland de kvinnor som var äldre som påbörjat sin desistance process var det begränsade möjligheterna som medföljde återinträde och återanpassning i samhället (Gålnander 2020). Begränsningarna kunde innebära möjligheterna till utbildning och arbetsanställning som de yngre kvinnorna hade större möjligheter att etablera, vilket bidrog till att de äldre kvinnorna istället strävade efter frihet. Detta kan dels också bero på att de yngre kvinnorna erbjuds en mer strukturell position med fler möjligheter att förändra sin identitet inom aspekter som berör framgång och ens roll som mamma (a.a.).

För att kvinnorna skulle kunna utveckla en ny identitet och förstå sig själva, ansågs det däremot vara underlättande för kvinnorna när de utgick från att beskriva sig själva utifrån teman som berörde ”jaget”. De två teman som nämndes var: ”core self” och ”bad it”. ”Core self” beskrevs av kvinnor som upphört med sin kriminella livsstil, vara ett sätt att kunna identifiera och ta ansvar över sina negativa förflutna beteenden och upplevelser. Detta kunde hjälpa kvinnorna att skydda sin ”core self” genom att hänföra tidigare brottslighet till en annan kraft som kallades för ”bad it”. ”Bad it” var därmed viktig för kvinnornas personliga utveckling, detta genom att det bildades en inre motivation att hålla sig till de uppsatta målen som exempelvis innebar att uppfostra sina barn rätt, skriva bok om sina upplevelser, att bli en motivationstalare eller hjälpa underlätta för personer som befann sig i en kriminell livsstil (a.a.). Kvinnor som hade genomgått missbrukarproblematik hänförde även sitt missbruk till ett ytterligare tema som kallades för ”not-real me”, som ansågs skilja sig från ens sanna jag. Missbruket ansågs därmed inte kunna definiera en själv eller ens liv. Missbruk uppfattades istället vara ett sjukdomstillstånd som kvinnorna med en missbrukarproblematik accepterade som en brist i narrativet ”core self”. För att upprätthålla sin nya identitet var även stöd från externa aktörer av betydelse i form av finansiellt och emotionellt stöd (a.a.).

Men även om det förekom en vilja av att avsluta den kriminella livsstilen bland kvinnorna samt en vilja av att distansera sig från den brottsliga identiteten var detta främst svårare bland kvinnor med en lång historia av kriminellt förflutet (Radcliffe & Hunter 2015). Detta gäller även för de kvinnor som hade en lång historia av missbruk efter att ha avtjänat sitt straff i fängelse. Men det som kunde hjälpa kvinnorna att avhålla sig från missbruk och brott var känslan av tillhörighet och medlemskap bland andra interna i fängelset. Detta var centralt för kvinnors utveckling av självkänsla och utveckling av ny identitet framförallt för de kvinnor

som upplevt stigmatisering i samband med deras kriminella identitet (Radcliffe & Hunter 2015).

5.2.4 Bostadsområde

En annan faktor som visat sig ha betydelse för kvinnors återintegration i samhället samt upprätthållande av en icke-kriminell livsstil var bostadsområdet som de återvände till efter att ha avtjänat sitt straff i fängelse (Berg & Cobbina 2016; Leverentz 2010). Många utav de kvinnor som upphört med sin kriminalitet kom tillbaka till de områden de växt upp i. Dessa områden bestod oftast av en hög brottsnivå varav brottsaktiviteter begicks överallt exempelvis på busshållplatser eller utanför affärer (Berg & Cobbina 2016). Därmed ansågs bostadsområden ha inflytande på kvinnornas desistance process. Detta genom att dessa områden oftast kännetecknas av hög kriminalitet, fattigdom och segregation. Det kunde även i samband med dessa faktorer saknas resurser som kunde varit effektiva för kvinnor att upprätthålla sin icke-kriminella livsstil genom att bland annat kunna bidra till möjligheter för kvinnorna att finna bostad och arbete (a.a.).

I samband med detta upplevde även kvinnorna rädsla och oro över att inte kunna stå emot frestelsen av att begå brott. Oron och frestelsen kunde även förstärkas på grund av före detta vänner fortfarande befann sig i dessa områden som ännu var brottsaktiva. Byte av miljö ansågs därmed vara ett alternativ för att risken för att återgå till gamla brottsliga rutiner skulle minska. Genom att byta miljö skulle detta även potentiellt kunna skydda kvinnornas nybildade pro sociala identitet (a.a.). Genom att isolera sig själv från omvärlden skyddade kvinnorna sig själva från att frestas och att begå brott. Detta genom att vara selektiv i vem man valde att umgås med. Att spendera tid med sig själv var därmed ett alternativ för att hålla sig borta från brottsliga aktiviteter, vilket däremot kunde bidra till ensamhet. Att bryta kontakt med före detta vänner var inte heller simpelt, då gamla rutiner från den kriminella livsstilen skiljde sig från livsstilen efter att kvinnorna frigivits från fängelse. Isolation från vänner som fortfarande begick brott, var därmed viktigt för före detta missbrukare, då det bidrog till att även upprätthålla nykterhet. Byte av umgängeskrets kunde på så vis underlätta upprätthållandet av den kriminella livsstilen genom att umgås med pro sociala individer (Berg & Cobbina 2016).

Däremot behöver inte undvikande av specifika personer och platser innebära att kvinnor som avslutat sin kriminella karriär flyttar till område som är drogfria samt fria från annan typ av brottslighet (Laverentz 2010). Därmed kan inte undvikande av personer och platser alltid verka som brottspreventivt för återfall i brott och missbruk. Att flytta till ett nytt område eller bostad är inte alltid associerat med positiva upplevelser då detta bidrog till ångest och ensamhet (a.a.). Men att återvända till det område som kvinnorna levde under sin kriminella livsstil, kunde i vissa fall ha en positiv verkan för kvinnorna då det kunde fungera som en påminnelse för vad de inte ville återvända till. Detta genom att kvinnorna bildade förtroende för sin förmåga att stå emot frestelser som kunde leda till brott (a.a.).

6. DISKUSSION

I denna del kommer vi att diskutera resultatet utav våra sökningar av vetenskapliga artiklar, vilka likheter och olikheter det finns och vad som skulle

kunna vidare utvecklas. Vi kommer även diskutera val av metod, och vilka för och nackdelar en systematisk litteraturoversikt kan ge denna studie.

6.1 Resultatdiskussion

Flera återkommande faktorer som identifierades vid genomgångarna av artiklarna i föregående resultatdel var främst: *sociala band/ socialt kapital, stöd från externa aktörer, fängelse, föräldraskap* samt *identitetsförändring*. Dessa faktorer visade sig vara förekommande faktorer som hade betydelse för kvinnors upphörande av kriminalitet, vilket även är faktorer som benämnts i tidigare forskning om främst mäns desistance process (Laub & Sampson 2003; Maruna 2001). De flesta identifierade faktorerna är även vanligt förekommande bland populationer som inte är kriminella (Cappeliez m.fl. 2008; Rönkä m.fl. 2003).

Vid jämförelser av desistance processen mellan män och kvinnor går det att finna både likheter och skillnader i de faktorer som bidrar till avslut av kriminella karriärer. De likheter som identifierades var att föräldraskap hade en positiv effekt för både män och kvinnors desistance process. För både män och kvinnor innebar föräldraskap ett ökat ansvarstagande över någon annan än enbart sig själv. Detta kunde även påverkas av samhällets förväntningar av att behöva anpassa sig utifrån de samhälleliga normerna och det konventionella livet. För kvinnorna däremot kunde moderskap medföra svårigheter kring möjligheterna att uppfylla sin roll som förälder, på grund av stigman som medföljde deras kriminella förflutna (Michalsen 2011; Michalsen 2019; Sharpe 2015). Men föräldraskap kunde även upplevas som en större utmaning bland kvinnorna, eftersom de oftast hade vårdnad om barnen eller att det var en närstående till kvinnan som hade vårdnaden (a.a.).

Barn var ännu en faktor som var av betydelse för kvinnornas föräldraskap och därmed avslutet av den kriminella karriären. Detta genom att det fungerade som ett socialt band som ledde till anpassning i samhället och ett icke kriminellt beteende (Cobbina & Bender 2012; 2010; Michalsen 2011; Michalsen 2019). Barn förekom däremot inte vara en lika tydlig vändpunkt för männens avslut av kriminella karriärer, mer än att det benämnts öka ansvaret i samband med föräldraskap (Capaldi m.fl. 2015). En anledning till att föräldraskap kan anses vara av större betydelse för kvinnors avslut av kriminella karriärer, kan bero på att det oftast är kvinnan som har vårdnaden om barnen (Michalsen 2011; Michalsen 2019; Sharpe 2015). Detta gäller framförallt för de kvinnorna med en lång historia av missbruk och kriminalitet (Radcliffe & Hunter 2015). Även enligt tidigare forskning, anses detta bero på de samexisterande faktorerna som kan ha med individens relationer att göra (Monsbakken m.fl. 2013) samt socioekonomiska status (Kreager m.fl. 2010). Detta stöds även av forskningen i uppsatsens resultat som menar att faktorer som fattigdom, utsatthet och social marginalisation efter att kvinnorna hade frigivits från fängelse (Bachman m.fl. 2016; Michalsen 2019), samt svårigheter med anställning och boende, påverkar kvinnornas roll som förälder (Bachman m.fl. 2016).

Att även ha suttit inne i fängelse var en utav de mest förekommande faktorerna som visat sig ge goda effekter i både kvinnor och mäns avslut av kriminella karriärer. Detta genom att tiden de tillbringat i fängelse, kunde bidra till att individen uppfattade det som ett tecken för en avslutad kriminell livsstil. Skillnaden är däremot att detta enbart gällde för män som satt inne i fängelse för första gången (Frisch 2018), men för män som suttit inne flera gånger uppfattades fängelse som en negativ vändpunkt (a.a.). För kvinnor däremot som suttit inne i

fängelse under en längre tid, bidrog till att de uppmuntrades till att inte vilja leva en fortsatt kriminell livsstil i framtiden. Men precis som för män (Hodkinson & Hodkinson 2004) var möjligheten till utbildning i fängelse av betydelse även för kvinnor, eftersom det bidrog till struktur i livet samt färdigheter som ökade möjligheterna till framtida tillgångar (Radcliffe & Hunter 2015). Detta i samband med ökade möjligheter till utbildning och arbetsanställning efter frigivning. Däremot visar tidigare forskning för både kvinnor (Michalsen 2019; Gålnander 2020) och män (Hodkinson 2004), att utbildning och arbetsanställning är viktiga nödvändigheter för att avhålla sig från dåvarande kriminella rutiner. Men utifrån tidigare forskning betonas arbetsanställning var en vändpunkt som tycks vara av större betydelse bland män (Laub & Sampson 1993; MacDonald m.fl. 2010; Staff & Uggen 2003) och bland yngre kvinnor (Gålnander 2020).

Sociala band var en utav de mest framträdande faktorerna för att både kvinnor och män skulle kunna avhålla sig från brottsliga aktiviteter. Detta genom att sociala band verkade som stödjande och motiverande vid skapandet av nya livsmål och ändringar i beteende. Den typ av sociala band som däremot var av mer betydelse bland män var äktenskap/intima relationer, som bidrog till att stärka männens sociala band och relationer till både omgivningen och samhället (Farrall, 2005; Giordano et al., 2007; Laub & Sampson 2003; Maurana, 2001; McGloin m.fl. 2011). Däremot var intima kärleksrelationer inte av lika stor betydelse för kvinnor, då denna faktor snarare visat sig påbörja den kriminella karriären genom att ens partner introducerade en till brottsliga aktiviteter (Bui & Morrash 2010). Detta bekräftas även utifrån tidigare forskning om kvinnliga gärningspersoner (Leverentz 2006; McIvor m.fl. 2004). De sociala band som däremot kom att vara av större betydelse bland kvinnor var relationen till sin familj (Bui & Morash 2010; Cobbina 2010). Den mest betydande stödet var vårdnad och omhändertaganden av deras barn, medan de satt inne i fängelse (a.a.). Ett positivt socialt band till familjen anses även vara en faktor eller vändpunkt som är vanligt förekommande bland kvinnor i populationer utöver de som är kriminella eller före detta kriminella (Cappeliez m.fl. 2008; Rönkä m.fl. 2003). Detta kan vara viktigt att ta hänsyn till när kvinnors kriminella karriärer studeras eftersom det kan uppstå faktorer som allmänt är nödvändiga för kvinnor vare sig personen i fråga lever en kriminell livsstil eller inte. Det var exempelvis kvinnor som undergick sin desistance process i Sverige (Gålnander 2020), som menade att de främst innan de påbörjat sin kriminella karriär inte hade tillgång till nödvändiga resurser som bland annat ett stabilt boende. Detta kan vara faktorer som även påverkar kvinnor som inte är kriminella. Det blir därmed relevant att även studera vilka livsomständigheter som kvinnor lever under, för att förhindra att kriminella karriärer påbörjas samt fortsätter.

Däremot benämner tidigare forskning att familjebildning som vändpunkt kan uppfattas vara en negativ vändpunkt i de fall som barnlöshet och missfall förekommer bland de kvinnor som inte var kriminella (Rönkä m.fl. 2003). För kvinnor med ett kriminellt förflutet ansågs familjebildning däremot vara en negativ vändpunkt. I de fall som vändpunkten associerades med svårigheter gällande kvinnornas ekonomi samt boendesituation och missbrukarproblematik (Michalsen 2019). Därmed kan det anses finnas en viss skillnad i de problematiker som kvinnor med ett icke kriminellt förflutet jämfört med kvinnor med ett kriminellt förflutet genomgår. Men kvinnor som inte är kriminella kan även uppfatta svårigheter kring ekonomi och boende, precis som att kvinnor som är kriminella även kan uppfatta familjebildning som en negativ vändpunkt i de fall som barnlöshet och missfall förekommer.

Precis som vid tidigare forskning, som mestadels är baserade på manliga populationer (Laub & Sampson 2003; Maruna 2001), anses viljan att avsluta sin kriminella livsstil även vara en betydande faktor för kvinnornas upphörande av kriminalitet. Viljan av att ändra riktning i sin livsbana var även en faktor som var viktig bland de vuxna generella populationer (Rönkä m.fl. 2003). Viljan var den faktor som var lika viktig för alla dessa grupper i samhället, men främst var viljan en viktig faktor bland kvinnor med en lång historia av kriminellt förflutet eller som hade en lång historia av missbruk (Radcliffe & Hunter 2015).

Utöver de faktorer som benämnts upprepat antal gånger nämndes ålder som en betydande faktor för kvinnors desistance. I samband med stigande ålder utvecklades klokhet och mognad som bidrog till ökad förståelse för de konsekvenser som medföljer en kriminell livsstil. Detta stämmer även överens med Laub och Sampsons (2003) teori *the age graded theory of informal social control*. En annan faktor som benämns i resultatet är betydelsen av bostadsområdet varav återintegration till de områden som de levde i under sin kriminella livsstil kan bidra till potentiella risker för återfall i brott. Men återintegration till de områden som de levde i under sin kriminella livsstil kunde även fungera som en motiverande faktor för att avhålla sig från brott. Bostadsområdets betydelse för avslut av kriminella karriärer var en faktor som inte benämndes i den tidigare forskningen om desistance bland män eller bland de generella populationerna. Detsamma gäller även för betydelsen av mentorskap i fängelser som visade sig ha en betydande roll för kvinnornas upphörande av kriminalitet (Brown & Ross 2010; Cobbina 2010; Radcliffe & Hunter 2015).

Det som framgår i tidigare forskning och de artiklar som presenterats i uppsatsens resultatdel, är att det förekommer både sociala och subjektiva faktorer. Exempel på sociala faktorer var *sociala band/ socialt kapital, stöd från externa aktörer, fängelse och föräldraskap*. Medan de subjektiva faktorerna istället omfattar identitetsbildning och viljan att avsluta sin kriminella karriär. Vilka utav dessa faktorer som uppstår först i samband med individers avslut av den kriminella karriären, finns det delade uppfattningar om. Maruna (2001) och Carlsson (2014) betonar de kognitiva förändringarna som sker i en pågående process hos individen som vidare leder till desistance. Detta i samband med individens egen vilja och stöd av de sociala faktorerna. Laub och Sampson (2003) beskriver däremot desistance mer som ett resultat av vändpunkter. Men Laub och Sampson (2003) betonar också likt Maruna (2001) och Carlsson (2014), betydelsen av de aktiva valet (human agency) av att avsluta sin kriminella karriär. Men Laub och Sampson menar också avslutet kan upptäckts i efterhand (desistance by default), varav individen utan ett medvetet val avslutar sin kriminella karriär. Vad Maruna, Carlsson samt Laub och Sampson gemensamt håller med om är att vändpunkter förändrar riktning i individens livsbana, som öppnar upp möjligheter att kunna förändra sig själv och sin livsstil. Dessa slutsatser stämmer även överens med de resultat som presenteras i denna uppsats.

I likhet med tidigare forskning och resultatet i denna uppsats, tycks det finnas likheter mellan män och kvinnors desistance process, både vad gäller de sociala och subjektiva faktorerna. Däremot tycks risken för att utsättas för stigma i samhället var vanligare bland kvinnor samt att kvinnor även oftast utsätts för social marginalisation på grund av kvinnornas roll som mamma med ett kriminellt förflutet eller missbruk (Michalsen 2019; Sharpe 2015). Det som hade kunnat behöva utforskas mer kring, är på vilka sätt som män och kvinnor utsätts för olika normativa krav efter att de avslutat sina kriminella karriärer och hur detta därmed

kan påverka de båda könen på olika vis. Detta har delvis benämnts i forskningen som presenterats i resultatet, varav de normativa uppfattningarna kring åldersgränsen som berör föräldraskap, slutar tidigare för kvinnor (Gålnander 2020). De normativa kraven kunde även bidra till en ökad stigmatisering bland kvinnor mer med ett kriminellt förflutet (Sharpe 2015). På så vis kan det tänkas finnas skillnader i hur de normativa förväntningarna påverkar kvinnors återinträde och återanpassning till samhälle jämfört med män. Detta kan potentiellt grunda sig i skillnader mellan män och kvinnors sociala roller i samhället.

Vad som gemensamt kan sammanställas utifrån tidigare forskning och de forskning som presenteras i denna uppsats, är att det förekommer olika faktorer som påverkar desistance processen. Därmed finns det inte ett enhetligt svar kring varför män men framförallt kvinnor slutar begå brott samt vilka faktorer som kommer först under desistance processen eller vilka faktorer som samexisterar. Men vad som kan sammanställas utifrån den tidigare forskningen och resultatet i denna uppsats, är att det finns gemensamma faktorer som påverkar både män och kvinnors desistance. Däremot är bland annat moderskap och barn betydande faktorer för kvinnors desistance jämfört med männens desistance, varav istället faktorer som militärtjänst och äktenskap visat sig vara av större betydelse (Brontz & Wilson 1946; Laub & Sampson 2003). Militärtjänst är den vändpunkt som inte nämndes bland kvinnor som avslutat sina kriminella karriärer, vilket kan tänkas bero på att militärtjänst som yrke är väldigt mansdominerat. Detta kan vara orsaken till att kvinnorna inte kopplade denna vändpunkt i relation till sin desistance process. Men detta betyder inte att denna vändpunkt inte är av betydelse bland kvinnor.

Anledningen kring jämförelsen mellan könen beror huvudsakligen på att den tidigare forskningen mestadels är baserade på män. Däremot är syftet med uppsatsen att belysa kvinnors desistance process. Vad gäller de slutsatser som presenterats kring de sociala och subjektiva faktorerna som påverkar kvinnors avslut av kriminella karriärer, återfinns det ett behov av att vidare belysa de faktorer som både motverkar kvinnors desistance process och bidrar till att kvinnor fortsätter begå brott. Detta beror främst på att tidigare forskning enligt Laub & Sampson (2003) om desistance mestadels är baserade på män (Laub & Sampson 2003). Vissa utav de artiklar som presenteras i resultatdelen anses ha belyst potentiella risker för återfall i brott bland kvinnor som avslutat sin kriminella karriär. Detta kunde bland annat yttra sig i att många kvinnor återvände till de områdena som de växt upp i och som bestod av höga brottsnivåer (Berg & Cobbina 2016). Det har även benämnts att det finns en potentiell risk för kvinnor att fortsätta begå brott eftersom kvinnor har svårigheter med att återintegrera sig tillbaka till samhället. Detta på grund av problematiker gällande boendesituation och ekonomi (Bui & Morrash 2010; Cobbina 2010; Sharpe 2015; Stone 2015), samt på grund av stigma som medföljer kvinnors kriminella förflutna (Sharpe 2015).

Utifrån de resultat som presenterats i uppsatsen går det inte med säkerhet att bekräfta ifall kvinnornas upphörande av kriminalitet antingen är permanent eller enbart ett uppehåll. Detta kan även anses vara en skevhet med uppsatsens resultat och besvarande av frågeställningen, eftersom urvalet bestod av kvinnor som var mellan 19–68 år, vilket kan bidra till otydligheter gällande kvinnornas kriminella karriärers status. Frågan är därmed ifall det enbart är ett uppehåll eller ett permanent avslut? Detta kan särskilt vara viktigt att ta hänsyn till eftersom kvinnors kriminella karriärer kan påbörja vid olika tidpunkter i livet, samt vara

olika varaktiga. Därmed kan vi inte med säkerhet utifrån resultatet i denna uppsats fastställa att de yngre kvinnorna inte enbart har tagit en paus. Vad som däremot visas i uppsatsens resultat, är att kvinnor som är äldre kan tänkas uppnå ett permanent avslut i den mån att de oftast beskriver att de är trötta på den kriminella livsstilen och vill leva ett fortsatt liv på ett konventionellt vis (Cobbina & Bender 2012; Michalsen 2019). Men eftersom de äldre kvinnornas möjligheter ansågs vara mer begränsade kring utbildning och arbetsanställning efter frigivning (Gålnander 2019), kan detta även potentiellt kunna bidra till att de äldre kvinnorna har en ökad risk för att återfalla i brott på grund av behovet av försörjning.

Vi kan inte heller med säkerhet bekräfta generaliserbarheten med uppsatsen slutsatser, eftersom en del utav de utvalda artiklarna är skrivna av samma forskare. Detta kan påverka forskarnas ställningstagande kring desistance processen bland kvinnor, som vidare kan påverka hur resultaten i denna uppsats har tolkats och presenterats. Hur forskarna i de olika studierna även definierat desistance varierar i samband med att kvinnorna i studierna dels definierar sitt eget brottsliga deltagande samt upphörande. Detta genom att exempelvis Cobbina (2010) utgick ifrån att fler än 2–3 brott inte ska ha begåtts efter frisläppning från fängelse, för att kunna räknas som ett avslut på den kriminella karriären. Michalsen (2011) å andra sidan utgick istället utifrån ett friare ställningstagande vad gäller definitionen av desistance. I Michalsens (2011) studie fick kvinnorna själva definiera desistance, genom att de nuvarande antal brottsliga handlingarna jämfördes med de antal brottsliga handlingar som kvinnorna begått efter den senaste gången de tjänat sitt straff i fängelse. Detta innebär att uppsatsen kan ha drabbats av skevheter i den mån att det kvarstår en del oklarheter kring huruvida vi fullt ut kan bekräfta att desistance verkligen har mätts. Eftersom det inte finns en enhetlig definition av begreppet både i tidigare forskning och utifrån de forskning som inkluderats i resultatet av denna uppsats, går det inte heller med säkerhet att bekräfta generaliseringen av uppsatsens resultat. Men eftersom de flesta studierna som inkluderats i uppsatsens resultatdel är av kvalitativ ansats, har detta bidragit till att resultatet från de utvalda artiklarna grundar sig i beskrivande kunskap och förklaringar om desistance processen. Detta är av fördel för att förstå sig tydligare på desistance processen, eftersom det redan är ett område som inte är lika studerat främst bland kvinnliga urval.

6.2 Metod diskussion

Syftet med denna studie var att undersöka vilka faktorer som bidrar med att kvinnor slutar begå brott. Studien gjordes som en litteraturöversikt på tidigare forskning. Detta har gjort att vi har kunnat fokusera på brister samt likheter i de olika artiklarna och sedan jämfört dessa med varandra för att kunna dra slutsatser. Fördelen med att använda oss utav en litteraturöversikt har varit att vi har kunnat fokusera på bristerna med den tidigare forskningen samt kunnat belysa om ytterligare kunskap om ämnet. Detta genom att föra en kritisk diskussion och jämförelse i uppsatsen. Vi har studerat flera olika kategorier inom turning points, genom att finna kunskap om vad som kan ha orsakat att kvinnor väljer att avsluta sina kriminella karriärer. Nackdelar som kan ha medförts i litteraturöversikten, kan vara att vi har missat viktig information i artiklarna, som vi har ansett inte har varit viktigt för att besvara uppsatsens frågeställning. Därmed kan uppsatsens frågeställning bidra med begränsningar gällande vad som har valts att inkluderas i uppsatsens resultat. Vi båda är nöjda med att vi har använt oss utav artiklar som använt sig av metoden: kvalitativa intervjuer. Genom detta har artiklarna medfört djupare kunskap kring ämnet för vår uppsats, vilket gör att både validiteten samt reliabiliteten blir högre för vårt examensarbete.

Sökorden kom till genom att vi diskuterade vilka ord som kunde vara relevanta att söka med, för att kunna hitta artiklar som besvarade syftet med vår litteraturöversikt. Bearbetningen av de olika artiklar som skulle inkluderas i litteraturöversikten, skedde genom att vi skickade dessa till varandra för att båda två skulle få ta del av samma artiklar. När dessa artiklar hade lästs igenom gjorde vi en tabell varav resultatet av artiklarna presenterades. I resultattabellen ingick det vilka olika perspektiv, syfte, metoder samt resultat av de olika artiklarna. Detta för att vi skulle se hur relevanta de var för vår litteraturöversikt. Fördelen med att göra detta var att artiklarna blev väldigt strukturerade och vi kunde se tydligt vilka artiklar som var mest relevanta. Men en nackdel som kommer med detta är att eftersom vi använder oss av denna struktur, fokuserar vi på de saker som vi tycker är viktiga och relevanta. Men samtidigt kan vi också missa viktig och relevant information för vår litteraturöversikt när vi överför informationen från dessa artiklar till resultatet i vår uppsats.

Artiklarna vi har valt inför denna litteraturöversikt har varit 14 olika artiklar. Dessa artiklar har vi hittat i de olika databaserna som nämns i urvalet och datainsamlingen. Vi har valt att inkludera artiklar från år 2010 fram till år 2020. Alla artiklar som har valts med i studien är artiklar som är utförda i bland olika delstater i USA, men några enstaka artiklar är även utförda i andra länder som Storbritannien, Australien och Sverige. Detta kan bidra till att resultatet i vår uppsats kan vara av betydelse för flera länder vad gäller kunskapen om de faktorer som påverkar kvinnors avslut av kriminella karriärer. En annan fördel är att de äldsta artikeln är skrivna år 2010, vilket gör att resultaten i artiklarna går till en viss nivå att jämföra med hur dagens samhälle ser ut i dessa länder som studierna är genomförda i. Men en nackdel med dessa studier är att de inte går med säkerhet att uttala sig om en global generalisering, eftersom de flesta studierna är utförda i USA. Detta på grund av att samhällena i olika länder och i USAs delstater ser olika ut beroende på deras lagar, normer och regler. De enstaka artiklar som är utförda i de andra länderna kan inte med säkerhet fungera som generaliserande, då studierna är få. En till nackdel för vår litteraturöversikt är att vi har exkluderat artiklar som är skrivna innan år 2010, vilket kan ha bidragit till att vi har missat viktig information samt viktiga artiklar som kan ha haft en relevans samt påverkan på resultatet i vår litteraturöversikt. Detta minskar självklart validiteten i uppsatsen en aning.

7. SLUTSATS

Det som kan sammanfattas utifrån tidigare forskningen och forskningen som presenterats i uppsatsen om kvinnors avslut av kriminella karriärer, är att det förekommer en del gemensamma faktorer mellan kvinnor och mäns desistance process. De gemensamma faktorer som förekom var föräldraskap, fängelse, sociala band och viljan att avsluta sin kriminella livsstil. Däremot finns det vissa faktorer som visat sig vara av större betydelse för kvinnors desistance, vilket bland annat är moderskap, identitet och barn. Dessa faktorer var även av betydelse bland kvinnliga populationer som inte var kriminella. Även om det finns en del faktorer som identifierats motverka en fortsatt kriminell karriär, finns det fortfarande ett behov av att fortsättningsvis belysa ämnesområdet, främst bland kvinnor. Detta i samband med att de utmaningar som kvinnor upplever under och efter desistance processen också är värt att belysa i framtida forskningsstudier. Genom att kunskapen ökar om kvinnors desistance process, kan detta öka

möjligheterna för att kvinnor som lever en kriminell livsstil, att få den hjälp som krävs utifrån lämpliga åtgärder. I samband med utökad kunskap om kvinnors desistance, kan det även krävas en enhetlig definition om vad desistance innebär för att öka både den interna och externa validiteten inom de forskningsstudier som berör kvinnors avslut av kriminella karriärer.

8. REFERENSLISTA

- Andersson F, (2013) *The Female Offender - Patterning of antisocial and criminal behaviour over the life-course*. Malmö: Malmö University Health and Society Doctoral Dissertation.
- Bachman R, Kerrison E, Paternoster R, O'Connell D & Smith L, (2016) Desistance for a Long-Term Drug-involved Sample of Adult Offenders: The Importance of Identity Transformation. *Criminal Justice and Behavior*, 43(2), 164–186.
- Benda B, (2005) Gender Differences in Life-Course Theory of Recidivism: A Survival Analysis. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 49(3), 325–342.
- Berg M T & Cobbina J E, (2016) Cognitive Transformation, Social Ecological Settings, and the Reentry Outcomes of Women Offenders. *Crime & Delinquency*, 1–25.
- Brunner A, Lengel M, (2019) "Jag är inte mitt missbruk". I: Fritz M V, Khoshnood A (Red), *Brottslighet och utsatthet i Malmö*. Lund: Studentlitteratur.
- Brontz, H, Wilson E, (1946). "Characteristics of Military Society." *American Journal of Sociology*, 51, 371–371.
- Brottsförebyggande Rådet. (2020). Återfall i brott. ><https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/aterfall-i-brott.html>< HTML (2020-05-02).
- Brown M & Ross S, (2010) Mentoring, Social Capital and Desistance: A Study of Women Released from Prison. *The Australian and New Zealand Journal of Criminology*, 43 (1), 31–50.
- Bryman A, (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
- Bui H N, Morash M, (2010) The Impact of Network Relationships, Prison Experiences, and Internal Transformation on Women's Success After Prison Release. *Journal of Offender Rehabilitation*, 49(1), 1–22.
- Burnett R, (1992) *The Dynamics of Recidivism*. Oxford: University of Oxford Centre for Criminological Research.
- Bushway S D, Piquero A R, Broidy L M, Cauffman E, Mazerolle P, (2001). "An Empirical Framework for Studying Desistance as a Process." *Criminology*, 39: 491–515.
- Carlsson, C., Sarnecki, J. (2015). *Introduction to Life-Course Criminology*. SAGE Publications.
- Capaldi D M, Kerr D C R, Eddy J M, Tiberio S S, (2015) Understanding Persistence and Desistance in Crime and Risk Behaviors in Adulthood: Implications for Theory and Prevention. *The Official Journal of The Society For Prevention Research*, 1–9.

- Cappeliez P, Beaupré M, Robitaille A, (2008) Characteristics and Impact of Life Turning Points for Older Adults. *Ageing International*, 32(1), 54–64.
- Covington S, Bloom B, (2004) *Creating gender-responsive services in correctional settings: Context and considerations*. American Society of Criminology Conference.
- Cobbina J E & Bender K A, (2012) Predicting the Future: Incarcerated Women's Views of Reentry Success. *Journal of Offender Rehabilitation*, 51 (5), 275–294.
- Cobbina J E, (2010) Reintegration Success and Failure: Factors Impacting Reintegration Among Incarcerated and Formerly Incarcerated Women, *Journal of Offender Rehabilitation*, 49:3, 210–232
- Christopher U, (2001) Work as a Turning Point for Criminal Offenders. *American Sociological Review*, 65(4), 529–546.
- Durose M, Cooper A, Snyder H, (2014). Recidivism of Prisoners Released in 30 States in 2005: Patterns from 2005 to 2010. *US Department of Justice. Bureau of Justice Statistics*.
- Friberg F, (2014) Att göra en litteraturoversikt. I: Friberg F, (Red) *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Lund: Studentlitteratur.
- Friberg F, (2006) *3 Tankeprocessen under examensarbetet*. I: Friberg F, (Red) *Dags för uppsats- vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Lund: Studentlitteratur.
- Farrall S, (2005) On the existential aspects of desistance from crime. *Symbolic Interaction*, 28(3), 367–386.
- Frisch N, (2018) Framing Imprisonment as a Turning Point in the Lives of Criminally-Involved Adults. *Criminology & Criminal Justice Theses and Dissertations UMD Theses and Dissertations*, 1–301.
- Forsberg C, Wengström Y, (2015) *Att göra systematiska litteraturstudier*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Forsberg C, Wengström Y, (2016) *Att göra systematiska litteraturstudier*. Fjärde upplagan. Stockholm: Natur och Kultur.
- Garcia J, (2016) The Importance of the Mentor-Mentee Relationship in Women's Desistance from Destructive Behaviors. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 60 (7), 808–827.
- Gauthier A H, Furstenberg F F, (2002) 'The Transition to Adulthood: A Time Use Perspective'. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 580, 153–171.
- Giordano P C, Seffrin P M, Manning W D, Longmore M A, (2011) 'Parenthood and Crime: The Role of Wantedness, Relationships with Partners, and Sex'. *Journal of Criminal Justice* 39(5), 405–16.

Giordano P C, Schroeder R D, Cernkovich S A, (2007) Emotions and crime over the life course: A neo-Median perspective on criminal continuity and change. *American Journal of Sociology*, 112, 1603–1661.

Glueck S, (1960) Ten years of unraveling delinquency. An Examination of Criticisms. *The Journal of Criminal Law, Criminology, and Police Science*, Vol. 51, pp. 283-308.

Glueck S, Glueck E T, (1974) *Of Delinquency and Crime: A Panorama of Years of Search and Research*. Springfield, IL: Charles C Thomas.

Gålnander R, (2019) Desistance From Crime—to What? Exploring Future Aspirations and Their Implications for Processes of Desistance. *Feminist Criminology*, 15(3), 255-277.

Heiskanen M, Lietonen A, (2016) Crime and gender a study on how men and women are represented in international crime statistics. *European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI)*.

Hirschi T ([1969] 2002). *Causes of Delinquency*. New Brunswick, N. J.: Transaction Publishers.

Hodkinson P, Hodkinson H, (2004) The significance of individuals' dispositions in workplace learning: a case study of two teachers. *Journal of Education and Work*, 17 (2), 167–182.

Kreager D A, Matsueda R L, Erisheva E A, (2010) Motherhood and Criminal Desistance in Disadvantaged Neighbourhoods. *Criminology*. 48(1), 221–257.

Kvale S, Brinkmann S, (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Laub J, Nagin D, Sampson R, (1998) Trajectories of change in criminal offending: Good marriages and desistance process. *American Sociological Review*, Vol. 63, 225-238.

Laub J H, Sampson R J, (2003) *Shared Beginnings, Divergent Lives: Delinquent Boys to Age 70*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.

Leverentz A, (2010) People, Places, and Things: How Female Ex-Prisoners Negotiate Their Neighborhood Context. *Journal of Contemporary Ethnography*, 39 (6), 646–681.

Leverentz A M, (2006) The Love of a Good Man? Romantic Relationships as a Source of Support or Hindrance for Female Ex-Offenders. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 43 (4), 459–488.

Liebrich J, (1993) *Straight to the Point: Angles on Giving Up Crime*. Otago, New Zealand: University of Otago Press.

Lindo J M, Stoecker C F, (2014) Drawn into Violence: from the Vietnam Draft Lotteries. *Economic Inquiry, Western Economic Association International*, 52(1), 239–258.

- MacDonald R, Webster C, Shildrick T, Simpson M, (2010) Paths of exclusion, inclusion and desistance: understanding marginalised young people's criminal career paths I Farrall S, Hough M., Maurana S, Sparks R (Eds.), *Escape Routes: Contemporary Perspectives on Life After Imprisonment*, New York: Routledge.
- Mah, (u.å.a.). Databaser A-Ö. ><https://infosok.mau.se/> < HTML (2020-05-07).
- Malterud K (2009), *Kvalitativa metoder i medicinsk forskning*, Andra Upplagan, Lund: Studentlitteratur.
- Maruna S, (1997) 'Going Straight: Desistance from Crime and Self-Narratives of Reform', *Narrative Study of Lives*, Vol. 5, 59–93.
- Maruna S, (2001) *Making Good: How Ex-Convicts Reform and Rebuild Their Lives*. Washington, DC: APA Books.
- McIvor G, Murray C, Jamieson J, (2004) Desistance from crime: is it different from women and girls? I: Maruna S, Immarigeon R, (Eds) *After Crime and Punishment: Pathways to offender reintegration*. UK: Willan Publishing.
- Michalsen V, (2019) A Cell of One's Own? Incarceration and Other Turning Points in Women's Journeys to Desistance. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 63(6). 940–959.
- Michalsen V, (2011) Mothering as a Life Course Transition: Do Women Go Straight for Their Children? *Journal of Offender Rehabilitation*, 50 (6), 349–366.
- Monsbakken C, Lynstand T H, Skardhamar T, (2013) Crime and the transition to parenthood: The role of sex and relationship context. *British Journal of Criminology*, 53, 129–148.
- Nilsson A, Estrada F, (2009) *Kriminalitet och livschanser: uppväxtvillkor, brottslighet och levnadsförhållanden som vuxen*. Stockholm: Arbetsrapport/ Institutet för framtidsstudier 2009:20.
- Piquero A R, Farrington D P & Blumstein A, (2007) *Key Issues in Criminal Career Research. New Analyses of the Cambridge Study in Delinquent Development*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Radcliffe P, Hunter G, (2016) 'It was a safe place for me to be': Accounts of attending women's community services and moving beyond the offender identity. *British Journal of Criminology*, 56 (5), 976–994.
- Rönkä A, Oravala S, Pulkkinen L, (2003) Turning points in adults' lives: The effects of gender and the amount of choice. *Journal of Adult Development*, 10(3), 203–215.
- Sampson R J, Laub J H, (1992) "Crime and Deviance in the Life Course." *Annual Review of Sociology*, 18, 63-84.
- Sampson R J, Laub J H, (1990) Crime and Deviance over the Life Course: The Salience of Adult Social Bonds, *American Sociological Review*, 55, 609-27.

Sampson R J, Laub J H, (1993) *Crime in the making: pathways and turning points through life*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.

SFS 2003:460. Lag om etikprövning av forskning som avser människor.

Sharpe G H, (2015) Precarious identities: ‘Young’ motherhood, desistance and stigma. *Criminology and Criminal Justice: An International Journal*, 15: 407–422.

Staff J, Uggen C, (2003) The fruits of good work: Early work experience and adolescent deviance, *American Society of Criminology*, 40(3), 263–290.

Stone R, (2015) Desistance and identity repair: redemption narratives as resistance to stigma. *British Journal of Criminology*, 56(5), 956–975.

Trost J, (2014) *Att skriva uppsats med Akribi*. Fjärde upplagan. Lund: Studentlitteratur AB.

9. BILAGOR

Bilaga 1. Sök schema.

Sökning	Datum	Databas	Sökord	Träffar	Granskade	Valda
#1	2020-05-07	Criminology Collection	turning points	10, 697		
#2	2020-05-07	Criminology Collection	(ab) turning points	269		
#3	2020-05-07	Criminology Collection	(ab) turning points AND women	77	77	3
#4	2020-05-08	PsychINFO	desistance	806		
#5	2020-05-08	PsychINFO	(ab) desistance AND women	27	27	9
#6	2020-05-08	PsychINFO	ab(desist*) AND women	33	33	1
#7	2020-05-08	Social Abstracts	desistance	1,713		
#8	2020-05-08	Social Abstracts	ab(desist*) AND women	168	168	0
#9	2020-05-09	SwePub	desistance	17	17	1
#10	2020-05-09	SwePub	Desist*	35	35	0

#11	2020-05-09	Libsearch	desistance	2,705		
#12	2020-05-09	Libsearch	(ab) desist* AND (ab) turning points	128	128	0

Bilaga 2. Analys över artiklar.

Titel, författare och årtal	Typ av källa	Problem och syfte	Metod och urval	Resultat
<p>#1 Titel: The complex relationship between motherhood and desistance</p> <p>Författare: Bachman m.fl.</p> <p>Tidskrift: Women and Criminal Justice</p> <p>Årtal: 2016</p>	Originalartiklar.	Syftet med studien var att undersöka hur moderskap påverkade kvinnors liv när det kom till kriminalitet samt missbruksproblematik.	<p>Urval kom först från en longitudinell studie som bestod av ett urval av narkotikamissbrukare, som varit frisläppta från fängelse mellan 1990–1996 från USA. Data samlades sedan in igen från ett urval av 1250 kvinnor och män. Men det var enbart 304 av dessa män och kvinnor som intervjuades. Medelåldern var 45 år.</p> <p>Data inför denna studie samlades in genom kvalitativa intervjuer och registerdata. Det utfördes sedan kvantitativa</p>	Resultatet av studien visar att kvinnor som var mödrar, ville finnas där för sina barn, men att missbruket i vissa fall kunde ta över. Även olika sociala sammanhang hade en påverkan på kvinnorna. Exempelvis att inte ha en fast arbetsanställning samt stabil bostad. För de kvinnor som levde i otrygga områden, kom deras missbruksproblematik att ta över deras egna val, som bidrog till fortsatt kriminellt beteende.

			och kvalitativa analyser.	
<p>#2 Titel: Cognitive transformation, social ecological settings, and the reentry outcomes of women offenders</p> <p>Författare: Berg & Cobbina</p> <p>Tidskrift: Crime & Delinquency</p> <p>Årtal: 2016</p>	Originalartiklar.	Syftet med studien var att undersöka vilka skillnader som fanns mellan kvinnliga gärningspersoner, varför vissa valt att leva laglydigt efter sina avtjänade straff och varför vissa av dessa kvinnor hamnade i återfall inom brottslighet.	<p>Urval bestod av 37 kvinnor från St. Louis Missouri, USA. 22 kvinnor var persister och 15 kvinnor var desister. Kvinnorna var mellan 26–55 år gamla.</p> <p>Data samlades in genom en kvalitativ enkätundersökning och sedan genom kvalitativa intervjuer. Det genomfördes sedan kvalitativa analyser.</p>	Resultatet av studien visar att återfallsrisken inom brottslighet påverkas av hur kvinnorna identifierar sig som, samt hur omgivningen ser ut. Samhörigheten som finns i samhället påverkade också dessa kvinnors val.
<p>#3 Titel: Mentoring, Social Capital and Desistance: A study of women released from Prison</p> <p>Författare: Brown & Ross</p> <p>Tidskrift: The Australian and New Zealand journal of criminology</p> <p>Årtal: 2010</p>	Originalartiklar.	Syftet med studien är uppdelad i två delar. Första delen undersöker vilka faktorer som gör att kvinnor återfaller tillbaka till sina gamla vanor, brottsliga karriärer. Andra delen undersöker ifall ett mentorprogram skulle förebygga återfall i brott bland kvinnor.	<p>Urvalet bestod av 25 kvinnor i Victoria, Australien. Dessa kvinnor deltog i ett mentorsprogram.</p> <p>Data samlades in genom kvalitativa intervjuer. Både mentorerna och kvinnorna intervjuades. Det genomfördes även kvalitativa analyser.</p>	Resultatet av studien visar att användandet av mentorprogram bidrog till att mentorerna kunde bidra till att hjälpa kvinnorna att våga öppna upp sig för förändringar. Dessa kvinnor behövde stöd från en mentor för att kunna avsluta sina kriminella karriärer och påbörja desistance processen.

				Detta genom att få stöd i form av resurser som t.ex. boende men även emotionellt stöd.
<p>#4 Titel: The Impact of Network Relationships, Prison Experiences, and Internal Transformation on Women's Success After Prison Release</p> <p>Författare: Bui & Morash</p> <p>Tidskrift: Journal of offender rehabilitation</p> <p>Årtal: 2010</p>	Originalartiklar	<p>Syftet med studien var att undersöka betydelsen av fängelse och program som arbetade med kvinnor under villkorlig frigivning. Detta i samband med att undersöka och identifiera olika sociala nätverk som kan tillgodose kvinnornas behov.</p>	<p>Urval bestod av 20 kvinnor under villkorlig frigivning i USA. Kvinnorna var mellan 25-50 år gamla.</p> <p>Data samlades in genom kvalitativa djupintervjuer. Det utfördes även kvalitativa analyser.</p>	<p>Resultatet visar att de största positiva faktorerna för kvinnors desistance, var distansering av negativa relationer under tiden de befann sig i fängelse. Medvetna val, rehabilitering efter avtjänat straff och stöttande familjemedlemmar var viktigt för kvinnors desistance process. De två viktigaste faktorerna var rehabiliteringen och själva fängelsetiden. Tiden i fängelse var viktigt eftersom det ledde till att kvinnorna fick insikt över de negativa konsekvenserna som medföljer att vara inlåst i fängelse.</p>
<p>#5 Titel:</p>	Originalartiklar	<p>Syftet med studien var att</p>	<p>Urvalet bestod av 50 kvinnor</p>	<p>Resultatet av studien</p>

<p>Reintegration Success and Failure: Factors impacting reintegration among incarcerated and Formerly Incarcerated women</p> <p>Författare: Cobbina</p> <p>Tidskrift: Michigan State University, East Lansing, Michigan, USA</p> <p>Årtal: 2010</p>		<p>undersöka framgångsfaktorer och faktorer till misslyckanden vid återintegrering i samhället.</p>	<p>från USA. 26 utav dessa kvinnor var intagna i fängelse, medan 24 utav dessa kvinnor blivit frisläppta. Medelåldern var 35 år.</p> <p>Data har samlats in genom kvalitativa djupintervjuer, men även kvalitativa enkätundersökningar och registerdata. Även kvalitativa analyser genomfördes.</p>	<p>belyser användandet av ett interkönt förhållningssätt, vilket är viktigt när försäkringar ämnade för kvinnor ska göras. De faktorer som främst bidrog till kvinnornas desistance var familjestöd, men även stöd från övervakare samt att få delta i samhällsaktiviteter.</p>
<p>#6 Titel: Predicting the Future: Incarcerated Women's Views of Reentry Success</p> <p>Författare: Cobbina & Bender</p> <p>Tidskrift: Journal of Offender Rehabilitation</p> <p>Årtal: 2012</p>	<p>Originalartiklar.</p>	<p>Syftet med studien var att undersöka hur kvinnor ser på livet efter att de har avtjänat sitt fängelsestraff. Men även vilka faktorer som stärker deras självkänsla för att fullfölja processen med att upphöra med sitt brottsliga beteende.</p>	<p>Urval bestod av 26 antal kvinnor från Vandalia, Missouri, USA. Kvinnorna var intagna i fängelse, och var mellan 24–55 år gamla.</p> <p>Data härstammar från en tidigare studie av Cobbina (2010) som också är inkluderad i resultattabellen. Data samlades sedan in</p>	<p>Resultatet av studien visar att efter att kvinnorna hade avtjänat sitt fängelsestraff, fick de flesta ett mer optimistiskt tankesätt. De kvinnor som hade barn, började även tänka kring sin roll som förälder och hur de ville finnas där för sina barn och i barnens liv. Detta bidrog till en ökad positiv inställning</p>

			genom kvalitativa djupintervjuer. Det utfördes sedan kvalitativa analyser av resultatet.	inför livet efter avtjänat fängelsestraff.
<p>#7 Titel: The Importance of the Mentor-Mentee relationship in Women's desistance from destructive behaviors</p> <p>Författare: Garcia</p> <p>Tidskrift: International journal of offender Therapy and Comparative Criminology</p> <p>Årtal: 2016</p>	Originalartiklar	Syftet med studien var att undersöka hur mentorprogram påverkar kvinnors syn samt perspektiv på livet efter avtjänat fängelsestraff.	Urvalet bestod av 10 mentorer och 11 kvinnor som tidigare varit intagna i fängelse från USA. Medelåldern för kvinnorna var 37 år. Data samlades in genom kvalitativa djupintervjuer med mentorerna och kvinnorna som varit intagna i fängelse. Det genomfördes även kvalitativa analyser.	Resultatet från studien visar att fokuset inte låg i de yttre faktorerna som kunde påverka kvinnornas olika val och leda till återfall inom brott. Utan fokus låg på hur de olika mentorerna kunde hjälpa dessa kvinnor med de olika valen som berörde deras liv och framtid samt förändringar i beteende för att kunna återanpassa sig till ett konventionellt liv. Därmed gav mentorerna stöd genom sin kunskap och omvårdnad.
<p>#8 Titel: Desistance from crime – to what? Exploring future aspirations and Their</p>	Originalartiklar	Syftet med studien var att undersöka vad desistance innebär när det kommer till kriminella karriärer.	Urvalet bestod av 10 kvinnor i Sverige som härstammar från en tidigare longitudinell studie som	Resultatet av studien bidrar med hjälp av intervjuerna, till en djupare förståelse för hur desistance processen ser

<p>Implications for Processes of Desistance</p> <p>Författare: G ålnander</p> <p>Tidskrift: Feminist Criminology</p> <p>Årtal: 2019</p>		<p>Vilka faktorer som håller kvinnor ifrån att återfalla i brott.</p>	<p>följt kvinnornas desistance process. Kvinnorna hade bland annat rekryterats från fängelser. Men vissa kvinnor som rekryterats genomgick skyddstillsyn.</p> <p>Data samlades in genom kvalitativa intervjuer. Kvinnorna intervjuades på en sex månaders basis, i två år. Det utfördes 4 intervjuer per deltagare.</p>	<p>ut när det kommer till kriminalitet. Resultatet visar att det finns könsskillnader, klasskillnader, åldersskillnader mellan de olika individerna.</p>
<p>#9 Titel:</p> <p>People, Places, and Things: How female Ex-prisoners Negotiate Their Neighborhood</p> <p>Författare: Leverentz</p> <p>Tidskrift: Journal of Contemporary Ethnography</p> <p>Årtal: 2010</p>	<p>Originalartiklar.</p>	<p>Syftet med studien var att undersöka kvinnors återintegration till tidigare bostadsområde, samt de resurser som kvinnor har efter att de frigges från fängelse.</p>	<p>Urval som används i artikeln är 49 olika kvinnor i delstaten Chicago i USA. Medelåldern var 41 år.</p> <p>Data samlades in genom kvalitativa djupintervjuer. Det utfördes även kvalitativa analyser.</p>	<p>Resultatet i studien visar att dessa kvinnor använde sig utav de olika hjälpprogram som erbjöds. Detta genom att kvinnorna lärde sig hur de skulle se på sig själva, samt vilken effekt och kontroll de har på sin egen desistance process. Resultatet visar även att en lyckad desistance innebar att kvinnor kunde</p>

				sätta stopp på sina begär av att begå brott och bruka droger, med hjälp av att undvika gamla bostadsområden och människor som befann sig i dessa områden.
<p>#10 Titel: Mothering as a Life Course Transition: Do Women Go straight for their Children?</p> <p>Författare: Michalsen</p> <p>Tidskrift: Journal of offender Rehabilitation</p> <p>Årtal: 2011</p>	Originalartiklar.	Syftet med studien var att undersöka förhållandet mellan mödrars anknytning till sina barn och upphörande av kriminalitet.	Urvalet består av 100 mammor från New York, USA. Kvinnorna hade tidigare varit intagna i fängelse och var mellan 20-68 år gamla.	Resultatet av studien visar att mödrar upplever att barnen är en viktig faktor för deras desistance process. Barnen visade sig dock vara en stressande faktor för kvinnorna, vilket då kunde leda till ett kriminellt beteende.
<p>#11 Titel: A Cell of One's own? Incarceration and other Journeys to Desistance</p> <p>Författare: Michalsen</p> <p>Tidskrift: International journal of offender Therapy and</p>	Originalartiklar.	Syftet med studien var att undersöka fängslade mödrars upplevelser av olika övergångar i deras liv och vad detta har för påverkan på mödrars kriminella beteenden.	Urval bestod av 100 olika kvinnor som var mammor från New York, USA. Kvinnorna var mellan 20-68 år gamla.	Resultatet av studien visar att föräldraskap inte alltid uppfattades som en vändpunkt. Praktiska svårigheter med att återgå till föräldraskapet, kunde förminska moderskap som en faktor för kvinnors

Comparative Criminology Årtal: 2019			kvalitativa analyser.	desistance. Extra viktiga faktorer för kvinnors desistance var inspärning, gripande och nykterhet.
#12 Titel: 'It was a safe place for me to be': accounts of attending women's community services and moving beyond the offender identity Författare: Radcliffe & Hunter Tidskrift: British Journal of Criminology Advance Access Årtal: 2015	Originalartiklar.	Syftet med studien var att undersöka kvinnor som ingår i lågriskgrupp och återfallit i brottslighet. Detta med syftet att undersöka vilka val som kvinnorna tar när de får individuell hjälp med utbildning, anställning samt gruppaktiviteter.	Urvalet bestod av 30 kvinnor från USA. Medelåldern var 37. Data samlades in genom kvalitativa intervjuer. Semistrukturerade intervjuer användes för att samla in bakgrundsinformation om deras kriminella historia.	Resultatet i studien visar att kvinnor som tillhör lågriskgruppen oftast hade relationer, där deras partner var kriminellt aktiva, vilket gjorde det svårt för vissa att börja sin desistance process. Därmed hade ett starkt socialt band betydelse för att förhindra fortsatt brottslighet. Kvalitén av kvinnornas relationer påverkade hur kvinnan uppfattade sig själv och sin egen identitet, men även kriminalitet.
#13 Titel: Precarious identities: 'Young' motherhood, desistance and stigma Författare: Sharpe	Originalartiklar.	Syftet med studien var att undersöka ifall unga mödrar som blivit dömda för kriminalitet när de var barn "överför" sitt beteende till deras egna	Urval som används i artikeln består av 19 mödrar från Storbritannien mellan 20–27 år gamla. Vissa hade upphört från att begå	Resultatet av studien visar att mödrar som har blivit dömda för brott som barn kommer att stigmatisera det kriminella beteendet även långt

<p>Tidskrift: Criminology and Criminal Justice</p> <p>Årtal: 2015</p>		<p>barn senare i livet eller om de upphör med brottsligheter.</p>	<p>brott, medan vissa fortfarande var brottsaktiva.</p> <p>Data samlades in genom kvalitativa semistrukturerade intervjuer. Det genomfördes kvalitativa analyser, samt utifrån grounded theory metoden.</p>	<p>efter att de har valt att upphöra med kriminaliteten.</p>
<p>#14 Titel: Desistance and Identity Repair: Redemption Narratives as Resistance to Stigma</p> <p>Författare: Stone</p> <p>Tidskrift: The British Journal of Criminology</p> <p>Årtal: 2015</p>	<p>Originalartikl.</p>	<p>Syftet med studien var att undersöka hur kvinnor som upphört med sin kriminella livsstil, konstruerar en ny identitet samt uppfattar stigma som medföljer kvinnornas kriminella förflutna och missbruk.</p>	<p>Urval bestod av 30 kvinnor bosatta i USA. Kvinnorna var mellan 19–41 år gamla.</p> <p>Data samlades in genom kvalitativa semistrukturerade intervjuer. Det utfördes kvalitativa analyser.</p>	<p>Resultatet av studien visar att kvinnor som bildade en moders identitet, upphörde med att begå brott. Stigma som kvinnorna utsattes för på grund av deras kriminella förflutna och missbruk, visade sig bidra till ökad risk för att begå brott men kunde även bidra till återupplevelser av trauma orsakat av ens involvering med rättssystemet. Stigma kunde i vissa fall bidra till att kvinnorna vill leva ett konventionellt liv.</p>

